

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

[Redacted]

DSSK/Burgerschap en
Informatiebeleid
Interactie

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag

Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

[Redacted]

Kenmerk
2012-0000500464

Datum 4 september 2012
Betreft Uw Wob-verzoek van 8 juli 2012;
eerste deelbeslissing

Bijlagen
3

Geachte [Redacted]

Bij brief van 8 juli 2012, ontvangen op 10 juli 2012, hebt u bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). U verzoekt om "alle documenten te openbaren met betrekking tot de voorbereiding, totstandkoming en uitvoering in de praktijk van de Wet dwangsom en beroep, de uitvoeringspraktijk van de Wob in de laatste acht jaar alsmede voorbereiding van het voorstel Wet Aanpassing Wob". U hebt uw verzoek nader uitgewerkt in 29 deelonderwerpen waarover u in elk geval informatie wenst te ontvangen.

Bij brief van 10 juli 2012 heb ik de ontvangst van uw verzoek bevestigd.

Op 19 juli 2012 is met u in een persoonlijk gesprek overleg gevoerd naar aanleiding van uw verzoek. In dat gesprek is gezamenlijk geconstateerd dat de deelonderwerpen 11 en 26 uit uw Wob-verzoek betrekking hebben op dezelfde informatie. Naar aanleiding van het met u gevoerde overleg was de conclusie dat uw verzoek geen betrekking heeft op hergebruik van overheidsinformatie (Hoofdstuk V-A van de Wob). Tijdens het overleg is u een lijst ter hand gesteld van door u gevraagde documenten die reeds openbaar zijn met daarbij de vindplaats van die documenten. Een afschrift van deze lijst, die op onderdelen is aangevuld, is als bijlage bijgevoegd.

In het overleg met u is afgesproken uw Wob-verzoek voor zover het betreft de deelonderwerpen "14. het al dan niet ondertekenen en de bestudering van het Verdrag van Tromsø" en "15. het tot stand komen van het Verdrag van Tromsø" door te zenden aan mijn ambtgenoot van Buitenlandse Zaken. Deze doorzending heeft plaatsgevonden bij brief van 25 juli 2012. U hebt daarvan bij brief van gelijke datum bericht ontvangen.

Bij brief van 3 augustus 2012 is de termijn om op uw verzoek te beslissen met vier weken verlengd.

Uw verzoek is zeer ruim geformuleerd en heeft betrekking op veel deelonderwerpen. Naar aanleiding van uw verzoek is een inventarisatie gemaakt van de bij mijn ministerie aanwezige documenten. De omvang van het aantal documenten is zodanig dat het niet mogelijk is gebleken de beoordeling van en afstemming over deze documenten binnen de wettelijke termijnen af te ronden. Op 31 augustus 2012 is u telefonisch meegedeeld dat ook de verlengde wettelijke termijn te kort blijkt voor de integrale afhandeling van uw verzoek. Om te bewerkstelligen dat u zo spoedig mogelijk over door u gevraagde documenten kunt beschikken, zal met deelbesluiten worden gewerkt.

Datum
4 september 2012
Kenmerk
2012-0000500464

Dit eerste deelbesluit heeft betrekking op twaalf van de 28 deelonderwerpen waarover u in ieder geval informatie wenst. Over deze deelonderwerpen kan ik u nu volledig informeren.

"1. voorbereiding voor de Wet Dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen, waarbij het mij te doen is om die documenten die gaan over het betrekken van de Wob bij deze regeling"

Er zijn geen andere documenten dan de reeds in het kader van eerdere Wob-verzoeken openbaar gemaakte documenten. De vindplaats van de eerdere Wob-besluiten met de daarbij behorende documenten is vermeld onder 1. van de bijgevoegde - en ter zake aangevulde - lijst van reeds openbare documenten.

"4. alle evaluaties naar het functioneren van de Wob, zoals bedoeld in de wet en parlementair gebruikelijk"

Er zijn geen documenten met betrekking tot evaluaties naar het functioneren van de Wob, zoals bedoeld in de wet en parlementair gebruikelijk. Sinds het rapport "Over wetten en praktische bezwaren: een evaluatie en toekomstvisie op de WOB" (Tilburg, 2004) hebben geen wetsevaluaties zoals door u omschreven plaatsgevonden. Dit rapport is reeds openbaar.

"10. het stellen van belang bij een Wob-verzoek, zoals dat nu een overweging bij het weigeren van een Wob-verzoek kan zijn"

Er zijn geen documenten die betrekking hebben op het stellen van belang bij een Wob-verzoek. Het wettelijk uitgangspunt is en blijft dat de verzoeker bij zijn of haar Wob-verzoek geen belang hoeft te stellen.

Indien uw verzoek betrekking heeft op de artikelen 7b en 7c uit het wetsvoorstel, die gaan over verstrekking van niet-openbare informatie aan bijzondere belanghebbenden, merk ik op dat het hier geen reguliere Wob-verzoeken betreft als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wob. Het betreft hier artikelen uit het nieuw voorgestelde Hoofdstuk III-A dat is overgenomen uit het voorontwerp Algemene wet overheidsinformatie en voortbouwt op de evaluatie van de Wob uit 2004. Daar werd geconstateerd dat in de praktijk zowel aan de zijde van de overheid als aan de zijde van verzoekers behoefte bestaat "aan een genuanceerder regime en wel een systeem dat de mogelijkheid biedt om aan informatieverzoeken gevolg te geven zonder dat daarmee de betreffende informatie voor een ieder openbaar wordt" (vergelijk § 4.2.3 van het rapport "Over wetten en praktische bezwaren: een evaluatie en toekomstvisie op de WOB", Tilburg 2004).

"12. de relatie tussen open data en de Wob, zoals gesuggereerd op pagina 4 van de bij uw voorstel ingediende Memorie van Toelichting"

Datum
4 september 2012
Kenmerk
2012-0000500464

Er zijn geen documenten over de relatie tussen open data en de Wob anders dan mijn brieven van 30 en 31 mei 2011 aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II, 2010/11, 32802, nrs. 1 en 2).

In uw bij deelonderwerp 12 van uw verzoek behorende noot 4 geeft u aan dat het u "onduidelijk (is) welke relatie economische impulsen hebben bij het controleerbaar houden van het openbaar bestuur". Naar aanleiding hiervan merk ik op dat in de memorie van toelichting bij de Wet implementatie richtlijn inzake hergebruik van overheidsinformatie is toegelicht waarom de bepalingen over hergebruik zijn opgenomen in de Wob (Kamerstukken II, 2004/05, 30188, nr. 3, p. 4 e.v.).

"13. opleidingen en instructies met betrekking tot de uitvoering van de Wob"

Bijgaand verstrek ik u de documenten met betrekking tot opleidingen en instructies met betrekking tot de uitvoering van de Wob.

U zult zien dat op enkele plaatsen gegevens met zwart zijn weggeglakt. De weggeglakte gegevens betreffen namen van individuele medewerkers en hun directe contactgegevens, zoals doorkiesnummers en/of e-mailadressen.

Deze gegevens maak ik niet openbaar. Ik beroep mij hierbij op het in artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob vermelde belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van deze individuele personen, welk belang ik zwaarwegender acht dan het belang van openbaarmaking van deze gegevens. Tevens is aangetroffen een niet formeel intern ambtelijk stuk, getiteld 'Overzicht kennis, opleidingen en voorlichting over de Wob onder ambtenaren' dat ooit is opgesteld door een individuele medewerker met als doel om binnen de afdeling een overzichtje te hebben. Ook dit stuk verstrek ik u.

"19. obstructie en tegenwerking vanuit overheidszijde"

Mij zijn geen andere documenten bekend over obstructie en tegenwerking vanuit overheidszijde dan de openbare documenten die zijn opgenomen onder 19. van de bijgevoegde - en ter zake aangevulde - lijst van openbare documenten.

"20. problematieken rond interne beraadslaging"

Er zijn geen documenten over problematieken rond interne beraadslaging.

"21. inschattingen van belasting van beperkte openbaarmaking"

Er zijn geen documenten over de inschatting van belasting van beperkte openbaarmaking. Te uwer informatie merk ik hierbij op dat het voorbeeld dat u in uw bij dit deelonderwerp behorende noot 7 geeft van mogelijke belasting van bestuursorganen bij beperkte openbaarheid, uitgaat van een onjuiste veronderstelling. Zoals ook in de bij het wetsvoorstel behorende memorie van toelichting is beschreven, kan - om doelmatigheidsredenen - in een situatie waarin bijvoorbeeld wetenschappers toegang krijgen tot vertrouwelijke informatie, de toets plaatsvinden nadat het onderzoek is afgesloten en beperkt blijven tot de te publiceren informatie.

"22. de archiveringspraktijk bij bestuursorganen, documentmanagement systemen in gebruik bij bestuursorganen alsmede de stand van automatisering met betrekking tot het toegankelijk maken van documenten"

Datum
4 september 2012
Kenmerk
2012-0000500464

Er zijn geen documenten met betrekking tot de archiveringspraktijk bij bestuursorganen, documentmanagement systemen in gebruik bij bestuursorganen alsmede de stand van automatisering met betrekking tot het toegankelijk maken van documenten.

"24. de toespraak van uw voorganger Minister Donner op 3 mei 2011 in Amsterdam"

De vindplaats van de toespraak is vermeld onder 24 van de bijgevoegde - en ter zake aangevulde - lijst van reeds openbare documenten.

Overige stukken met betrekking tot deze toespraak, voor zover nog niet openbaar, verstrek ik u hierbij. Het betreft een interne ambtelijke nota en enkele e-mailberichten al dan niet met bijlage.

U zult zien dat op enkele plaatsen gegevens met zwart zijn weggelakt. De weggelakte gegevens betreffen (voor)namen van individuele personen en hun directe contactgegevens zoals e-mailadressen, 06-nummers en/of doorkiesnummers. Deze gegevens maak ik niet openbaar. Ik beroep mij hierbij op het in artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob vermelde belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van deze individuele personen, welk belang ik zwaarwegender acht dan het belang van openbaarmaking van deze gegevens.

De ambtelijke conceptversie van de toespraak verstrek ik u niet, evenmin als enkele passages in de interne ambtelijke nota van 7 maart 2011 en een passage in het e-mailbericht van 19 april 2011. Deze stukken zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad binnen mijn departement en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen waarover op grond van artikel 11, eerste lid, van de Wob geen informatie wordt verstrekt. Voor zover dit stuk dan wel deze passages daarnaast feitelijke informatie bevatten is deze dermate nauw verweven met de persoonlijke beleidsopvattingen dat ook hierover geen informatie kan worden verstrekt.

"28. toetsingen en/of beoordelingen van het wetsvoorstel met het Verdrag van Aarhus en overig internationaal recht"

Er zijn geen documenten die betrekking hebben op de toetsing van het wetsvoorstel aan het Verdrag van Aarhus of overig internationaal recht. Bij de totstandkoming van wetteksten wordt vanzelfsprekend voortdurend bezien of zij niet strijdig zijn met nationaal en/of internationaal recht. Dat proces is echter niet neergelegd in documenten. Te uwer informatie merk ik nog op dat zoals gebruikelijk bij wetsvoorstellen, voorafgaand aan advisering door de Raad van State een door het ministerie van Veiligheid en Justitie uit te voeren wetgevingstoets zal plaatsvinden.

"29. contacten met de Europese Unie (bijvoorbeeld de Europese Commissie, het Europees Parlement of andere organisaties die in de volksmond als onderdeel van 'Europa' worden gezien) met betrekking tot het wetsvoorstel"

Er zijn geen documenten die betrekking hebben op contacten met de Europese Unie met betrekking tot het wetsvoorstel. Dat is ook niet nodig. Het betreft hier een autonome bevoegdheid van een lidstaat.

Datum
4 september 2012

Kenmerk
2012-0000500464

Ik vertrouw erop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.
Een volgende beslissing wordt u toegezonden zo spoedig als mogelijk is.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

R.M. van Eep-Bruinsma
Secretaris-generaal

Bijlagen:

- Lijst reeds openbare documenten met vindplaats;
- Stukken met betrekking tot "13. opleidingen en instructies met betrekking tot de uitvoering van de Wob";
- Stukken met betrekking tot "24. de toespraak van minister Donner op 3 mei 2011 in Amsterdam".

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van het laatste deelbesluit tegen dit besluit per brief bezwaar maken bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Directoraat-generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties/BenJ, Postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, voorzien zijn van een datum alsmede de naam en het adres van de indiener en dient vergezeld te gaan van de gronden waarop het bezwaar berust en, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het bezwaar is gericht.

Overzicht van verzochte doch reeds openbare stukken met vindplaats

De nummering volgt de nummering van de in het Wob-verzoek genoemde deelonderwerpen

Punt 1.

Achtergrondinformatie Wet Dwangsom: naar aanleiding van eerder Wob-verzoek van begin 2011 openbaar gemaakte informatie (incl. daar genoemde Kamerstukken en incl. naar aanleiding van Wob-verzoek uit 2009 openbaar gemaakte informatie).

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/wob-verzoeken/2011/09/19/wob-besluit-met-bijlagen-wet-dwangsom-deel-1.html>

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/wob-verzoeken/2011/09/19/wob-verzoek-met-bijlagen-wet-dwangsom-deel-2.html>

Punt 3.

a. Overleg met VNG/IPO: zie bij punt 1.

b. Overleg NVJ:

- E-mails NVJ (eerder Wob-verzoek medio 2011, bijlagen 7 t/m 9):

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/wob-verzoeken/2011/06/30/wob-verzoek-over-voorstel-aanpassing-wet-openbaarheid-van-bestuur.html>

- Brief NVJ aan minister Donner (i.i.a. Tweede Kamer) te vinden op site NVJ:

http://www.nvj.nl/docs/Brief_WOB_TB_aan_mr_Donner.pdf

- Naar aanleiding van brief NVJ: brief aan TK incl. reactie op brief NVJ:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/nds-tk-2012D02032.html>

Punt 4.

Evaluatie Tilburg: Over wetten en praktische bezwaren:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/nds-bzk0400352-b1.html>

Quickscan beslistermijnen (zie bij punt 1)

Punt 5.

a. Vexatious requests (universiteit Utrecht)

Relevante Kamerbrief + bijlage:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-31751-9.html>

losse bijlage:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-82590.html>

b. Omvangrijke en oneigenlijke Wob-verzoeken (Research voor Beleid)

relevante Kamerbrief + bijlagen:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32802-1.html>

losse bijlagen:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-116916.html>

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-116917.html>

c. De informatiecommissaris (RUG)

<http://www.rug.nl/staff/a.m.klingenberg/Rapport%20De%20Informatiecommissaris.pdf>

Punt 6.

Vexatious requests

Relevante Kamerbrief + bijlage:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-31751-9.html>

losse bijlage:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-82590.html>

Leidraad uit Freedom of information act, over “Vexatious or repeated requests”. Zie bij punt 3 genoemd eerder Wob-verzoek medio 2011, bijlage 6

Punt 7.

In aanvulling op punt 1, correspondentie met Tweede Kamer

Kamerstukken II, dossier 32802

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/behandelddossier/32802>

Kamerstukken II, 2011/12, 33000 VII, nr. 118 (verslag verzamel-AO over o.a. Wob)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33000-VII-118.html>

Antwoorden Kamervragen 1239, 2011-2012 (El Fassed hergebruik/open data)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20112012-1239.html>

Antwoorden Kamervragen 2775, 2010-2011 (Schouw Awo, Tromsø, misbruik)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20102011-2775.html>

Antwoorden Kamervragen 1428, 2010-2011 (Kuijken/Heijnen commercieel verzoek)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20102011-1428.html>

Antwoorden Kamervragen 994, 2010-2011 (uitstelbericht Kuiken/Heijnen)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20102011-994.html>

Antwoorden Kamervragen 160, 2010-2011 (Van Raak VNG Tromsø)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20102011-160.html>

Antwoorden Kamervragen 30, 2010-2011 (uitstelbericht Van Raak)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20102011-30.html>

Antwoorden Kamervragen 2588, 2009-2010 (Peters leges Tromsø)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20092010-2588.html>

Antwoorden Kamervragen 1305, 2009-2010 (Peters Tromsø)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20092010-1305.html>

Antwoorden Kamervragen 1256, 2009-2010 (Peters Tromsø)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20092010-1256.html>

Antwoorden Kamervragen 1065, 2009-2010 (uitstelbericht Peters)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20092010-1065.html>

Antwoorden Kamervragen 2995, 2008-2009 (Van Raak leges)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20082009-2647.html>

Punt 8.

Omvangrijke en oneigenlijke Wob-verzoeken (Research voor Beleid); zie bij punt 5, onder b.

Punt 9.

Reacties op verzoeken n.a.v. beslistermijnen; zie punten 1 en 5

Omvangrijke en oneigenlijke Wob-verzoeken (Research voor Beleid); zie bij punt 5, onder b.

Punt 11.

Zie punt 26.

Punt 12.

Kamerstukken II 2010/11, 32802, nr. 2 (brief over hergebruik en open data)
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32802-2.html>

Punt 13.

Kamerstukken II, 2010/11, 32802, nr. 1, onder 2.7
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32802-1.html>

Punt 14.

Kamerstukken II 2010/11, 32802, nr. 1, onder 1
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32802-1.html>
Kamerstukken II 2011/12, 33000 VII, nr. 118 (verslag verzamel-AO) (pag. 12/13+24/25 pdf)
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33000-VII-118.html>
Antwoorden Kamervragen 2775, 2010-2011 (Schouw Awo, Tromsø, misbruik)
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20102011-2775.html>
Antwoorden Kamervragen 2588, 2009-2010 (Peters leges Tromsø)
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20092010-2588.html>
Antwoorden Kamervragen 1305, 2009-2010 (Peters Tromsø)
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20092010-1305.html>
Antwoorden Kamervragen 1256, 2009-2010 (Peters Tromsø)
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20092010-1256.html>

Punt 16.

Kamerstukken II 2010/11, 32802, nr. 1
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32802-1.html>
Kamerstukken II 2010/11 31 751, nr. 9
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-31751-9.html>
Antwoorden op Kamervragen 1428, 2010-2011
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20102011-1428.html>
Antwoorden Kamervragen 2775, 2010-2011
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20102011-2775.html>

Punt 18.

Kamerstukken II, 2010/11, 32802, nr. 1 onder 1 en onder 2.7
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32802-1.html>

Punt 19.

Brief NVJ, zie bij punt 3.
Persvrijheidsmonitor: <http://www.nvj.nl/docs/persvrijheidsmonitor-2010.pdf>
“Ervaringen van journalisten bij het zoeken naar nieuwswaardige overheidsinformatie”
(Groningen 2010): <http://www.nvj.nl/docs/beleving-wob-verzoeken.pdf>
“Naar een open Nederlandse overheid” (Visie van de Nationale ombudsman op openbaarheid,
2012): http://www.nationaleombudsman-nieuws.nl/sites/default/files/naar_een_open_nederlandse_overheidfinaal_2.pdf

Punt 23.

Omvangrijke en oneigenlijke Wob-verzoeken (Research voor Beleid); zie bij punt 5, onder b.

Punt 24.

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/toespraken/2011/05/03/toespraak-op-de-dag-van-de-persvrijheid.html>

Uitnodiging NVJ: Zie bij punt 3 genoemd eerder Wob-verzoek medio 2011, bijlage 8.

Punt 26.

Besluit tarieven openbaarheid van bestuur (nota van toelichting zie Stb. 1993, 112)

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0005869>

Kamerstukken 2010/11, 33000 VII, nr. 27 (aangehouden motie Van der Staaij)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33000-VII-27.html>

Kamerstukken II 2010/11, 32802, nr. 1 onder 2.6

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32802-1.html>

Antwoorden Kamervragen 2588, 2009-2010 (Peters leges Tromsø)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20092010-2588.html>

Antwoorden Kamervragen 2995, 2008-2009 (Van Raak leges)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20082009-2647.html>

Kamerstukken II 1988/89, 19 859, nr. 18.

<http://www.statengeneraaldigitaal.nl/document?id=sgd%3A19881989%3A0002331>

Punt 27.

Antwoorden Kamervragen 1637, 2005-2006

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20052006-1637.html>

Antwoorden Kamervragen 2100, 2005-2006 (aanbieding voorontwerp)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20052006-2100.html>

Antwoorden Kamervragen 1256, 2009-2010

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20092010-1256.html>

Antwoorden Kamervragen 2775, 2010-2011

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20102011-2775.html>

Handelingen II 2008-2009, nr. 30, blz. 2561 rk (pdf-versie)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20082009-2560-2568.html>

Documenten specifiek m.b.t. onredelijke verzoeken:

Kamerstukken II 2008/09, 31751, nr. 8 (motie Teeven, niet in stemming gebracht)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-31751-8.html>

Handelingen II 2008/09, blz. 6426–6437

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-17616.html>

Kamerstukken II, 32802, nr. 1 onder 2.1

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32802-1.html>

Parlementaire geschiedenis Freedom of information act (FOIA)

<http://www.publications.parliament.uk/pa/cm/199900/cmstand/b/st000118/pm/00118s03.htm>

Memorie van toelichting bij decreet betr. openbaarheid Vlaamse overheid, pag. 23

<http://docs.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2002-2003/g1732-1.pdf>

Rechtbank Rotterdam, 25-11-2010, LJN BO6779

http://zoeken.rechtspraak.nl/resultpage.aspx?snelzoeken=true&searchtype=kenmerken&vrije_tekst=BO6779

Vexatious requests (universiteit Utrecht); zie bij punt 5, onder a.

Omvangrijke en oneigenlijke Wob-verzoeken (Research voor Beleid); zie bij punt 5, onder b.

Leidraad uit Freedom of information act, over “Vexatious or repeated requests”; zie bij punt 5 onder c.

Verdrag van Tromsø; Council of Europe Convention on Acces to Official Documents

(artikel 5, vijfde lid, onder ii): <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/Html/205.html>

Verdrag van Aarhus; Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming

en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, met bijlagen (Trb. 1998, 289)

(artikel 4, derde lid, onder b); Nederlandse vertaling opgenomen in Trb. 2001, 73:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/trb-2001-73.html>

Documenten m.b.t. proportionaliteit:

Kamerstukken II, 332802, nr. 1 onder 2.2

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32802-1.html>

Antwoorden Kamervragen 1428, 2010-2011 (Kijken/Heijnen commercieel verzoek)

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20102011-1428.html>

Omvangrijke en oneigenlijke Wob-verzoeken (Research voor Beleid); zie bij punt 5, onder b.

Documenten m.b.t. Awo:

Kamerstukken II, 32802, nr. 1 onder 2.5

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32802-1.html>

Zie verder bij punt 27.

Documenten m.b.t. uniforme kostenregeling:

Kamerstukken II, 32802, nr. 1 onder 2.6

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32802-1.html>

Zie verder bij punt 26.

Documenten m.b.t. hergebruik:

Kamerstukken II 2010/11, 32802, nr. 2

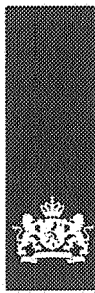
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32802-2.html>

Kamerstukken II 1999/2000. 26387, nr. 7

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-26387-7.html>

rapport effecten hergebruik

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2011/01/14/open-overheid-internationale-beleidsanalyse-en-aanbevelingen-voor-nederlands-beleid.html>

Instructie behandeling Wob-verzoeken

Een Wob-verzoek is een verzoek om informatie, neergelegd in documenten, over een bestuurlijke aangelegenheid. Bijvoorbeeld een verzoek van een dagblad om alle declaraties te ontvangen van de bewindslieden sinds hun aantreden of een verzoek van een burger om de achterliggende documenten bij een beleidswijziging. Meestal beroept men zich hierbij expliciet op de Wet openbaarheid van bestuur (Wob), maar dit hoeft niet.

Termijnen

Binnen 4 weken moet worden beslist. Meer tijd nodig?

- De beslissing kan met maximaal vier weken worden verdaagd.
- Van de verdaging wordt vóór afloop van de eerste termijn schriftelijk mededeling gedaan (uitstelbericht).
- Hierbij moet de reden van verdaging worden vermeld.
- De beslistermijn kan ook na eerste verdaging verder worden uitgesteld. Hiervoor is instemming nodig van de aanvrager.
- De Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen is op Wob-verzoeken van toepassing. Daarom is strikte handhaving van de termijnen belangrijk.

In de envelop vind je een rekeninstrument waarin de termijnen voor jouw Wob-verzoek staan aangegeven. Tip: Zet belangrijke data ook in je agenda.

Beslissing op het Wob-verzoek

De beslissing op een Wob-verzoek wordt vrijwel altijd schriftelijk genomen. Mondeling beslissen op een Wob-verzoek is bij uitzondering mogelijk. Er wordt altijd voor de schriftelijke vorm gekozen wanneer:

- Het Wob-verzoek geheel of gedeeltelijk wordt afgewezen.
- De verzoeker een schriftelijke beslissing vraagt.
- Het Wob-verzoek een derde betreft en diegene om een schriftelijke beslissing vraagt. In dat geval wordt tevens aan de derde de informatie toegezonden die op hem/haar van toepassing is, indien deze openbaar gemaakt mag worden.

De beslissing op een Wob-verzoek is vatbaar voor bezwaar en beroep via de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Onder een schriftelijk Wob-besluit dient daarom altijd de standaard BZK-bezwaarclausule te worden opgenomen. Meer informatie is te vinden op intranet: [Juridisch Forum](#).

Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen

Op Wob-verzoeken is de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen van toepassing. Bij overschrijding van de beslistermijn kan de aanvrager een ingebrekestelling sturen naar het betrokken bestuursorgaan. Wanneer na het ontvangen van de ingebrekestelling niet binnen 2 weken door het bestuursorgaan alsnog een besluit op de aanvraag wordt genomen, moet een dwangsom worden betaald. Bovendien kan de aanvrager direct beroep instellen bij de rechtbank tegen het niet tijdig nemen van een beslissing op de aanvraag. Om het uitbetalen van dwangsommen door het ministerie en het instellen van direct beroep te voorkomen, moet strikt aan de (wettelijke) termijnen worden gehouden. .

Meer informatie op intranet

Meer informatie over de Wob is te vinden op het intranet onder Snel naar: [Juridisch Forum \(Juridisch advies\)](#). Zie daar vooral de [handleiding Wob-verzoeken](#) en de BZK procesgang afhandelen Wob-verzoeken.

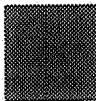
Werkwijze afhandeling Wob-verzoeken in Digidoc

Algemeen

De afhandeling van al het verkeer met de burger, dus ook de afhandeling van Wob-verzoeken, is binnen BZK sterk gestandaardiseerd. Het belang dat BZK hecht aan een correcte afhandeling van het verkeer met de burger, al dan niet ingegeven door wetgeving, is dé reden dat over deze processen wordt gerapporteerd in Management Informatierapportages (MIR). Als je de voorgeschreven werkwijze volgt, is BZK verzekerd van betrouwbare managementinformatie.

Ontvangst

Het Wob-verzoek wordt na ontvangst bij BZK binnen drie dagen naar de inhoudelijk behandelaar gestuurd. De ontvangst-bevestiging wordt automatisch aan de verzoeker verstuurd. Na ontvangst moet binnen de wettelijke termijn van 28 dagen een besluit worden verzonden. Is het niet mogelijk om binnen 28 dagen een besluit te verzenden, stuur dan een uitstelbericht aan de verzoeker (zie hierboven onder Termijnen).

In de envelop waarin het verzoek is geplaatst zijn ook standaard documenten, zoals een toewijzingsbrief en een uitstelbericht, opgenomen. Het is aan te bevelen om deze documenten te gebruiken bij de behandeling.

Ontvang je een Wob-verzoek via e-mail? Stuur dan de e-mail direct door naar teamprocesbeheerdigidoc@minbzk.nl. Het Wob-verzoek wordt in het Wob-dossier geplaatst en vervolgens ontvang je de envelop via Digidoc.

Per Wob-verzoek een subdossier

Een Wob-verzoek dat bij de postkamer binnenkomt, wordt direct in Digidoc geplaatst. Per verzoek wordt een subdossier aangemaakt. Alle documenten die een relatie met het verzoek hebben dienen aan dat subdossier te worden toegevoegd. Hierbij valt te denken aan o.a. e-mails, een verslagje van een eventueel gesprek met de verzoeker, een uitstelbericht etc.. Is de termijn verlengd met instemming van de aanvrager? Plaats dan de schriftelijke instemming ook in het subdossier.

Is eerder een vergelijkbaar Wob-verzoek ontvangen, laat dan de subdossiers naar elkaar verwijzen via een snelkoppeling.

Werken vanuit de envelop van het Wob-verzoek

Het te behandelen Wob-verzoek staat in een envelop met de werkstroom 'WOB verzoek'. Het is in het subdossier ook de enige envelop die als procesnaam 'WOB verzoek' mag hebben (dit om dubbelstellingen in de management informatie-rapportages te voorkomen). Het is ook deze envelop, die het uiteindelijke besluit moet bevatten. Wil je tijdens de afhandeling een uitstelbericht of ander document laten paraferen, maak dan een separate envelop in het subdossier aan. Dit om de oorspronkelijke werkstroom intact te houden. Geef dit soort enveloppen als procesnaam 'algemeen BZK proces'. Wanneer de termijn is verlengd, pas dan de envelopgegevens aan van het oorspronkelijke Wob-verzoek.

Uitstelbericht verzenden

Een uitstelbericht wordt verzonden als meer tijd nodig is voor de behandeling (verdaging). Dat uitstelbericht moet binnen de eerste deadline (28 dagen) worden verzonden. Er zijn maximaal 4 weken behandelings-tijd extra mogelijk om het Wob-verzoek te beantwoorden. Een uitstelbericht mag door een lijnmanager ondertekend worden. Maak hiervoor in het subdossier een aparte envelop aan en laat deze paraferen door de lijnmanager.

Als je een uitstelbericht gaat verzenden, moet je in de envelopgegevens het veld "Tussenbericht verstuurd" op 'ja' zetten, en de deadline aanpassen. De nieuwe termijn staat in het reken-instrument in de envelop aangegeven bij 'tweede termijn'.

LET OP: zoals eerder aangegeven is behandeling voor verloop van de tweede termijn verplicht. Alleen met goedvinden van de indiener van het Wob-verzoek kan ook deze termijn verder worden opgeschort.

Is dit bij jouw Wob-verzoek het geval, zorg dan dat er een schriftelijke instemming (per e-mail mag ook) is opgenomen in het subdossier, of in elk geval een ander stuk waaruit blijkt dat een andere termijn is overeengekomen. In dit geval moet je ook de 'deadline' in de envelopgegevens aanpassen naar de nieuw overeengekomen termijn.

Informatie inwinnen bij een collega

Wil je het concept besluit afstemmen met een collega of overdragen, deel dan de envelop met jouw collega i.p.v. retour steller te sturen. Bij 'retour steller' wordt het Wob-proces namelijk afgebroken.

Wob-verzoeken in WebFocus

Over de behandeling van Wob-verzoeken wordt gerapporteerd in het managementrapportagesysteem WebFocus. Op deze wijze wordt gestuurd op tijdige afhandeling van Wob-verzoeken. Het is daarom belangrijk om uitstelberichten en beantwoording binnen dezelfde envelop af te doen en de envelopgegevens in te vullen.

Bezwaar tegen een Wob-besluit

Een bezwaar tegen een beslissing op een Wob-verzoek hoort thuis in het proces bezwaarschriften. Is dit bezwaar toch in het Wob-verzoekenproces beland? Neem dan contact op met Team Procesbeheer Digidoc via tel. 7447 of teamprocesbeheerdigidoc@minbzk.nl.

Nog vragen?

Heb je inhoudelijke vragen over de Wob? Neem contact op met [redacted]. Neem voor vragen over het Wob-verzoekproces in Digidoc contact op met [redacted] op toestel [redacted].

De informatie over afhandeling en termijnen is gebaseerd op de Wet openbaarheid van bestuur (Wob).

TERMIJNEN bij behandeling van een Wob-verzoek

Dubbelklik op de tabel om datum ontvangst in te vullen.

Datum ontvangst Wob-verzoek	3-7-2012
Verloop 1e termijn	31-7-2012
Verloop 2e termijn	28-8-2012
Aanbevolen datum verzending t.b.v. departementale afstemming	24-7-2012
idem indien met 1 termijn verdaagd	21-8-2012

Zie de in deze envelop bijgevoegde instructie voor de afhandeling van een Wob-verzoek.

Let op:

Voor de behandeling van een Wob-verzoek gelden wettelijke termijnen.

Indien de behandeling van een Wob-verzoek niet vóór afloop van de wettelijke termijn van vier weken tot een besluit leidt, moet er een verdagingsbericht worden verstuurd. Dit bericht (uitstelbericht) moet vóór het vervallen van de vier-wekentermijn naar de indiener zijn verzonden. In de envelop bevindt zich een standaard / voorbeeld van een uitstelbericht.

Houd er rekening mee dat je bij verdaging/uitstel in de metadata op de envelop in digidoc het veld 'uitstelbericht verzonden' op 'ja' zet, en de deadline zet op 'verloop 2^e termijn'.

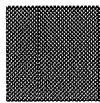
Uiterlijk op de datum 'verloop 2^e termijn' moet het besluit naar de indiener van het Wob-verzoek zijn verzonden.

Houd rekening met een doorlooptijd van minstens een week voor de juridische toets van het voorbereide besluit, de beoordeling door Bestuursondersteuning en de ondertekening door de SG.

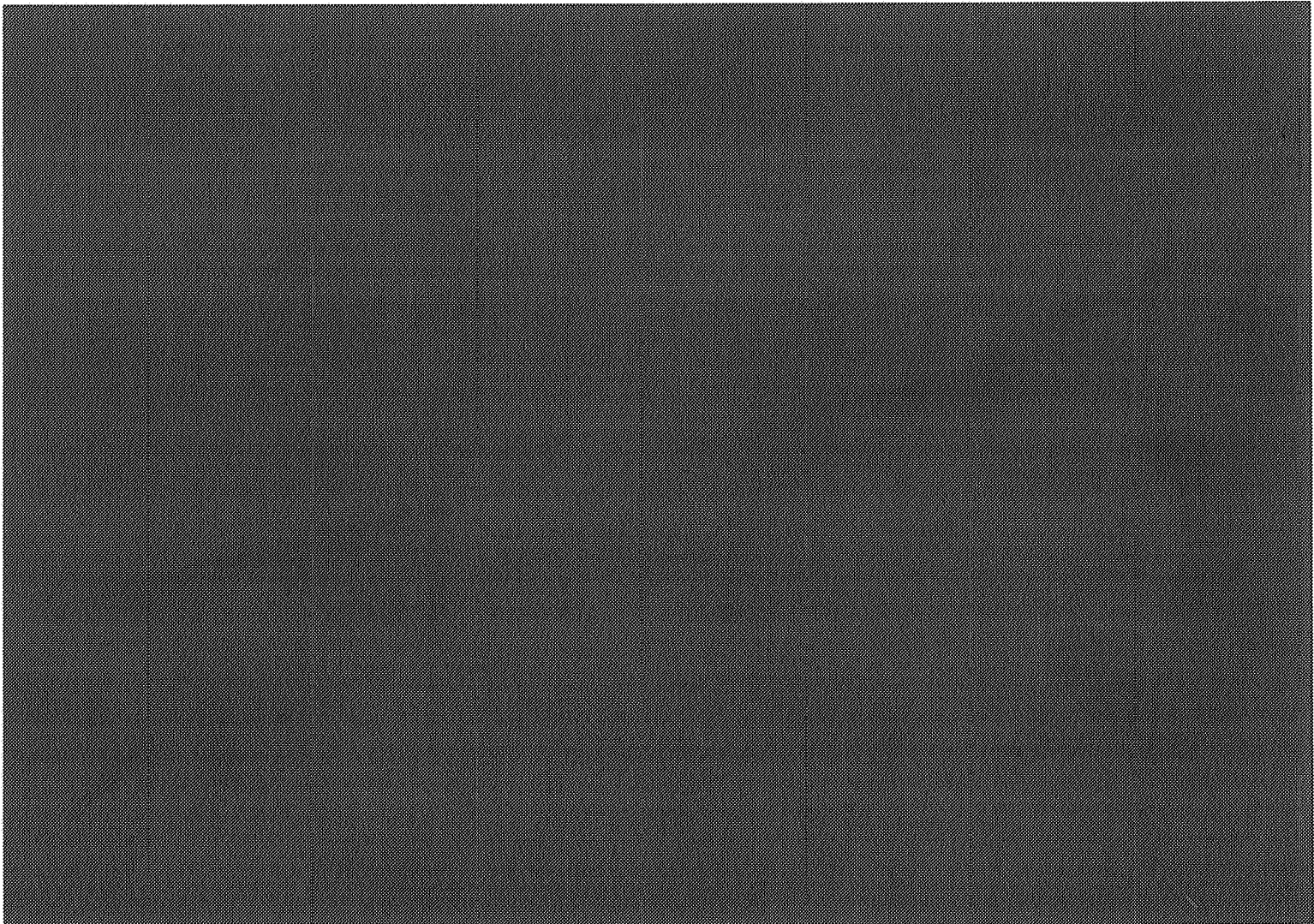
Het is alleen mogelijk om na de 2^e termijn nogmaals de termijn te verlengen als de indiener van het Wob-verzoek daarmee uitdrukkelijk instemt. Als dat het geval is, let dan op het volgende:

- neem de bevestiging van de indiener van het Wob-verzoek op in het subdossier.
- Pas in de envelopgegevens van het Wob-verzoek het veld 'deadline' aan door die te zetten op de onderling overeengekomen en vastgelegde nieuwe datum.

Nota Bene: als de metadata op de envelop in Digidoc niet juist worden ingevuld of aangepast, wordt vanuit Digidoc onjuiste managementinformatie gegenereerd. Dat kan bijv. betekenen dat een door jou tijdig afgehandeld Wob-verzoek toch als niet-tijdig wordt gerapporteerd.

Handleiding WOB verzoeken

Handleiding WOB verzoeken

Verzoeken op basis van de wet openbaarheid van bestuur

Samenvatting

Wob: Introductie

1

- § 1 Wat is de Wob?
- § 2 Hoe zit de Wob in elkaar?
 - * Actieve openbaarheid
 - * Passieve openbaarheid
- § 3 Uitgangspunten Wob
 - * Informatieseisel
 - * Openbaar voor de één, is openbaar voor een ieder

Wat zijn Wob-verzoeken?

2

- § 1 Definitie Wob-verzoek
 - * Bestuursorgaan
 - * Document
 - * Berusten bij een bestuursorgaan
 - * Bestuurlijke aangelegenheid
- § 2 Plicht tot verwijzing of doorzending
- § 3 Reeds openbaar gemaakte informatie

Recht op informatie volgens de Wob

3

- § 1 Openbaarheid als uitgangspunt
- § 2 Absolute uitzonderingsgronden
 - * Eenheid van de Kroon
 - * Veiligheid van de Staat
 - * Vertrouwelijke bedrijfs- en fabricagegegevens
 - * Bijzondere persoonsgegevens
- § 3 Relatieve uitzonderingsgronden
 - * Internationale betrekkingen
 - * Economische of financiële belangen
 - * Opsporing en vervolging van strafbare feiten
 - * Inspectie, controle en toezicht
 - * Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer
 - * Belang eerste kennisname geadresseerde
 - * Voorkomen onevenredige bevoordeling of benadeling
- § 4 Milieu-informatie
- § 5 Beperkingen
 - * Persoonlijke beleidsopvattingen in documenten voor intern beraad
 - * Ambtelijke of gemengde adviescommissies
 - * Geen selectieve informatieverschaffing

Verhouding Wob met bijzondere openbaarmakingregelingen

4

- § 1 Algemeen
- § 2 Bijzondere persoonsgegevens
- § 3 Archiefbescheiden
- § 4 Auteursrecht
- § 5 Eurowob

Wijze van afdoening van een Wob-verzoek

5

- § 1 Algemeen
 - Standaardformulering bezwaar
 - Motiveren van beslissing
 - Termijn
 - Belang derde
- § 2 Gang van zaken binnen BZK
 - Informatieplicht afzonderlijke ambtenaar

Hoe wordt informatie verstrekt?

6

- § 1 Vorm verstrekking
- § 2 Voorkeur verzoeker
- § 3 Geen verkapte weigering
- § 4 Kosten

Bezwaar en beroep

7

- § 1 Algemeen
- § 2 Bezwaar
- § 3 Beroep

H 3 Meer informatie?

8

Concluderen

Bijlage: Werkafspraken voor het behandelen van Wob-verzoeken

Samenvatting

Wat is de Wob?

De Wob regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. De Wob kent twee vormen van openbaarheid: de actieve en de passieve openbaarheid. 'Actieve openbaarheid' houdt in dat een bestuursorgaan uit eigen beweging informatie verschaft over het beleid, inclusief de voorbereiding en de uitvoering, zodra dat in het belang is van een goede en democratische bestuursvoering. Hierbij gaat het voornamelijk om voorlichting. Als de overheid bepaalde informatie niet actief openbaar heeft gemaakt, kan een burger de overheid verzoeken informatie openbaar te maken: het Wob-verzoek. De Wob gaat er daarbij vanuit dat in beginsel de bij de overheid berustende informatie openbaar is. Een Wob-verzoek kan alleen worden geweigerd wanneer een van de limitatief opgesomde uitzonderingsgronden van de Wob van toepassing is. Het belang dat de verzoeker bij de informatie heeft, doet bij de beoordeling niet ter zake. Ook maakt het niet uit wie het verzoek om informatie doet. Wanneer informatie eenmaal openbaar is gemaakt, bijvoorbeeld naar aanleiding van een eerder Wob-verzoek, is deze vervolgens voor iedereen openbaar. De Wob is strikt genomen niet van toepassing op reeds openbaar gemaakte informatie.

Wat zijn Wob-verzoeken?

Iedere burger kan de overheid verzoeken om informatie over welke aangelegenheid dan ook. De wet stelt geen vormvereisten aan een Wob-verzoek. Van telefoon tot fax, van e-mail tot sms, met ieder denkbaar communicatiemiddel kan succesvol een Wob-verzoek worden gedaan. De verzoeker hoeft ook niet te verwijzen naar de Wob. Echter, zo'n verzoek is echter pas een Wob-verzoek wanneer het voldoet aan bepaalde criteria:

- Een Wob-verzoek moet gericht zijn aan een bestuursorgaan. De Wob is van toepassing op alle bestuursorganen, behalve de bestuursorganen die uitdrukkelijk bij algemene maatregel van bestuur zijn uitgezonderd.
- Het verzoek betreft informatie neergelegd in documenten. Een document in de zin van de Wob is een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat. Hier gaat om informatie die concreet aanwijsbaar aanwezig is en die op een bepaalde gegevensdrager is vastgelegd (dus ook films, foto's, e-mails etc. vallen onder de Wob).

- De Wob is van toepassing op alle bij een bestuursorgaan berustende informatie, ongeacht wie de opsteller is. Hier gaat dus zowel om eigen documenten, als om documenten van anderen waarover het bestuursorgaan beschikking heeft. De informatie moet betrekking hebben op een bestuurlijke aangelegenheid. Een bestuurlijke aangelegenheid is een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en uitvoering ervan.

De verzoeker moet voldoende duidelijk aangeven over welk onderwerp hij geïnformeerd wenst te worden. De behandelend ambtenaar helpt de verzoeker zo nodig bij het specificeren van zijn verzoek.

De Wob kent een doorzendplicht. Dat wil zeggen dat als een bij een bestuursorgaan binnengekomen Wob-verzoek betrekking heeft op informatie die berust bij een ander bestuursorgaan, dan moet het verzoek naar dat andere bestuursorgaan worden doorgestuurd.

Recht op informatie volgens de Wob

Wanneer er sprake is van een Wob-verzoek, is de gevraagde informatie in beginsel openbaar. Een verzoek om informatie wordt alleen dan afgewezen, wanneer een van de limitatief opgesomde uitzonderingsgronden van toepassing is. De Wob kent absolute en relatieve uitzonderingsgronden.

De absolute uitzonderingsgronden zijn:

- Eenheid van de Kroon
- Veiligheid van de Staat
- Vertrouwelijke bedrijfs- en fabricagegegevens
- Bijzondere persoonsgegevens

De relatieve uitzonderingsgronden zijn:

- Internationale betrekkingen
- Economische of financiële belangen
- Opsporing en vervolging van strafbare feiten
- Inspectie, controle en toezicht door of vanwege bestuursorganen
- Eenbiediging van de persoonlijke levenssfeer
- Belang eerste kennisname geadresseerde
- Voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

Milieu-informatie neemt een specifieke plaats in binnen de Wob. Voor meer informatie hieromtrent wordt u verwezen naar hoofdstuk 4, paragraaf 4 van deze handleiding.

Wanneer toetsing aan de absolute en relatieve uitzonderingsgronden geen bezwaren tegen openbaarheid oplevert, moet worden bezien of de beperkingsgrond van artikel 11 (gedeeltelijke) openbaarmaking in de weg staat. De beperking geldt voor de in documenten voor **intern beraad** opgenomen **persoonlijke beleidsopvattingen**. Intern beraad wordt in de Wob gedefinieerd als het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid. Een persoonlijke beleidsopvatting is, volgens de Wob, een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van één of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daarbij aangevoerde argumenten.

Indien na het verwijderen van persoonlijke beleidsopvattingen uit een document voor intern beraad nog een verstrekbaar document overblijft, is dat in beginsel wél openbaar. Het vertrouwelijk karakter van het interne beraad geldt tevens voor ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissies.

Verhouding Wob met bijzondere openbaarmakingregelingen

De Wob is een algemene openbaarheidsregeling die wijkt voor bijzondere openbaarheidsregelingen die zijn vastgelegd in een wet in formele zin. Dat betekent niet dat zodra een wet bijzondere bepalingen over openbaarheid bevat, de Wob in zijn geheel niet meer van toepassing is. Dit is alleen het geval wanneer de bijzondere regeling de toegankelijkheid van bepaalde informatie voor iedereen regelt en dus een uitputtende openbaarheidsregeling is.

Wijze van Afdoening van een Wob-verzoek

Op een verzoek om informatie op grond van de Wob kan zowel mondeling als schriftelijk worden beslist. In beginsel kan worden volstaan met een mondelinge beslissing, behalve daar waar de Wob expliciet vaststelt dat een schriftelijke beslissing moet worden genomen:

- Indien het bestuursorgaan het verzoek om informatieverstrekking geheel of gedeeltelijk weigert.
- Indien de opgevraagde informatie een derde betreft en deze om een schriftelijke beslissing heeft gevraagd. De informatie wordt dan tevens aan de derde toegezonden.

In de schriftelijke beslissing op een Wob-verzoek dient een bezwaarschriftclausule te worden opgenomen. Tevens dient een beslissing op een Wob-verzoek gemotiveerd te worden, tenzij daar in redelijkheid geen behoefte aan bestaat. Dit laatste kan worden aangenomen, wanneer het verzoek geheel wordt ingewilligd en er geen belangen van derden in het geding zijn. Bij weigering van een verzoek tot openbaarmaking wordt per passage of per (categorie van) documenten gewezen op relevante uitzonderingsgronden.

De beslissing op het verzoek om informatie wordt zo spoedig mogelijk genomen, met een maximale termijn van vier weken. Bij wijze van uitzondering bestaat de mogelijkheid deze termijn met nog eens vier weken te verlengen. Een beschrijving van de procesgang voor de afhandeling van Wob-verzoeken binnen BZK kunt u vinden in het document 'BZK procesgang afhandelen Wob-verzoeken'.

Hoe wordt informatie verstrekt?

De verschillende vormen van informatieverstrekking zijn:

- een kopie geven of de letterlijke inhoud in een andere vorm verstrekken.
- kennisneming van de inhoud toestaan.
- een uittreksel of een samenvatting van de inhoud geven.
- inlichtingen verschaffen uit documenten die de verlangde informatie bevatten.

Een kopie kan niet alleen worden gegeven van schriftelijke stukken, maar ook van cassettes, films en dergelijke. Bij het kiezen tussen de verschillende vormen dient het bestuursorgaan rekening te houden met de voorkeur van de verzoeker en het belang van een vlotte voortgang van de werkzaamheden. Het is niet de bedoeling dat in de vorm waarin de informatie wordt verstrekt een verkapt weigering schuilt. Een bestuursorgaan kan een vergoeding vragen voor het verstrekken van kopieën, een uittreksel of een samenvatting van de inhoud van een document.

Bezwaar en beroep

Een schriftelijke beslissing op een verzoek om informatie op grond van de Wob is een besluit in de zin van de Awb. Dit betekent dat de bepalingen van de Awb over bezwaar en beroep onverkort van toepassing zijn.

1 Wob: introductie

1. Wat is de Wob?

De Wob regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. Op die manier wordt het inzicht van burgers in het overheidshandelen vergroot, hetgeen de democratie en de deelname van burgers aan de besluitvorming ten goede komt.

De Wob is een algemene uitwerking van artikel 110 van de Grondwet. Daarin is bepaald dat de overheid bij de uitvoering van haar taak openheid en openbaarheid betracht volgens de bij de wet te stellen regelen. Naast de Wob zijn er nog allerlei bijzondere openbaarmakingsbepalingen in andere wetten, zoals de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002, de Wet milieubeheer en de Archiefwet.

2. Hoe zit de Wob in elkaar?

De Wob kent twee vormen van openbaarheid: de actieve en de passieve openbaarheid.

Actieve openbaarheid

De algemene verplichting tot actieve openbaarheid houdt in dat een bestuursorgaan uit eigen beweging informatie verschaft over het beleid, inclusief de voorbereiding en de uitvoering, zodra dat in het belang is van een goede en democratische bestuursvoering.¹ Hierbij gaat het voornamelijk om voorlichting. Dat kan op allerlei manieren, bijvoorbeeld door het uitgeven van persberichten, het verspreiden van folders of brochures of het uitzenden van een Postbus 51-spotje. Onder de actieve openbaarheid valt ook de verplichting van een bestuursorgaan om uit eigen beweging informatie te verschaffen over de **adviezen van niet-ambtelijke adviescommissies**. Dit is expliciet in de Wob vastgelegd² omdat de wetgever deze adviezen ziet als een bijzonder waardevolle informatiebron voor het publiek. Niet-ambtelijke adviescommissies kunnen vaste colleges van advies zijn, tenzij deze een bijzondere (eigen) openbaarmakingsregeling kennen, zoals de Raad van State. Maar ook tijdelijke en ad hoc ingestelde commissies vallen onder de werking van dit artikel. Voorbeelden van dergelijke niet-ambtelijke adviescommissies zijn de commissie Oosting, die onderzoek deed naar de Enschedese vuurwerkramp en de Commissie Docters van Leeuwen, die heeft gerapporteerd over de gevolgen

¹ Artikel 8 Wob.

² Artikel 9 Wob.

van ICT voor de Nederlandse overheid.

Binnen vier weken nadat het bestuursorgaan de adviezen van een niet-ambtelijke commissie heeft ontvangen, moet zij de adviezen openbaar maken. Van de openbaarmaking wordt vervolgens mededeling gedaan in de Staatscourant of een ander geschikt periodiek.

Passieve openbaarheid

Als de overheid bepaalde informatie niet actief openbaar heeft gemaakt, kan een burger de overheid (de Wob gebruikt de term bestuursorgaan) verzoeken informatie openbaar te maken: het Wob-verzoek. De Wob gaat er daarbij vanuit dat in beginsel de bij de overheid berustende informatie openbaar is. Een Wob-verzoek kan alleen worden geweigerd wanneer een van de limitatief opgesomde uitzonderingsgronden van de Wob van toepassing is. Deze - absolute en relatieve - uitzonderingsgronden komen uitgebreid aan de orde in hoofdstuk 3.

Het belang dat de verzoeker bij de informatie heeft, doet bij de beoordeling niet ter zake. Ook maakt het niet uit wie het verzoek om informatie doet, zodat bijvoorbeeld ook niet-Nederlanders een Wob-verzoek bij de Nederlandse overheid kunnen indienen.

3. Uitgangspunten Wob

Informatiestelsel

De Nederlandse Wob is gebaseerd op een zogenaamd informatiestelsel. Dit houdt in dat een verzoeker in beginsel slechts het onderwerp hoeft aan te duiden waarover hij informatie wenst te ontvangen. De verzoeker hoeft de documenten die hij wil hebben niet concreet te benoemen. Het onderwerp moet echter wel voldoende nauwkeurig beschreven worden in het verzoek. Het bestuursorgaan helpt de verzoeker zonnodig bij het voldoende specifiek maken van zijn verzoek. Vervolgens is het de taak van het bestuursorgaan om de op het onderwerp betrekking hebbende documenten te verzamelen en openbaar te maken, tenzij er uitzonderingsgronden van toepassing zijn.

Openbaar voor de één, is openbaar voor een ieder

Wanneer informatie eenmaal openbaar is gemaakt, bijvoorbeeld naar aanleiding van een eerder Wob-verzoek, is deze vervolgens voor iedereen openbaar. Dit geldt ook voor informatie die gedurende een bepaalde tijd ter inzage is gelegd, ook wanneer de termijn voor inzage is verstreken. De uitzonderingsgronden van de Wob zijn dan niet van toepassing.

Bovendien mag er geen onderscheid worden gemaakt tussen verschillende verzoekers. Dit laatste betekent dat ook wanneer een verzoeker inzage in het eigen dossier verlangt, openbaarmaking kan worden geweigerd met een beroep op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, omdat eenmaal verstrekte informatie ook aan andere verzoekers zal moeten worden verstrekt.

³ Bij de beoordeling of de verzoeker recht heeft op de gevraagde informatie hoeft de verzoeker niet aan te geven waarom de informatie voor hem van belang is. Centraal staat het algemene belang dat het publiek heeft bij de openbaarmaking van overheidsinformatie.

2 Wat zijn Wob-verzoeken?

1. Definitie Wob-verzoek

Iedere burger kan de overheid verzoeken om informatie over welke aangelegenheid dan ook. Zo'n verzoek is echter pas een Wob-verzoek wanneer het voldoet aan bepaalde criteria: *Een Wob-verzoek is een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid dat gericht is tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.*⁴ De wet stelt geen vormvereisten aan een Wob-verzoek. Van telefoon tot fax, van e-mail tot sms, met ieder denkbaar communicatiemiddel kan succesvol een Wob-verzoek worden gedaan. De verzoeker hoeft ook niet te verwijzen naar de Wob. Bij elk verzoek om informatie moet het betreffende bestuursorgaan nagaan of de Wob op dat verzoek van toepassing is.

Bestuursorgaan

Een Wob-verzoek moet gericht zijn aan een bestuursorgaan. De Wob is van toepassing op alle bestuursorganen, behalve de bestuursorganen die uitdrukkelijk bij algemene maatregel van bestuur zijn uitgezonderd.⁵ De wet noemt de volgende bestuursorganen uitdrukkelijk: de minister, bestuursorganen van provincies, gemeenten, waterschappen en publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie. Voorbeelden van andere bestuursorganen op het terrein van BZK zijn de Kiesraad, het KLPD, de ROB en adviescommissies in de zin van de Kaderwet adviesorganen.

De Wob is ook van toepassing op een instelling, dienst of bedrijf die onder verantwoordelijkheid van een

bestuursorgaan werkzaam is.⁶ Van belang is dat het bestuursorgaan invloed kan uitoefenen op de werkzaamheden van de instelling, de dienst of het bedrijf. De bevoegdheid tot het geven van algemene aanwijzingen is voldoende.⁷

Document

Een document in de zin van de Wob is een ruim begrip, namelijk een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat.

⁸ Het gaat om informatie die concreet aanwijsbaar aanwezig is, ergens is vastgelegd, op wat voor gegevensdrager ook. Ook geluidsbanden, films en foto's zijn documenten in de zin van de Wob, net als informatie in digitale bestanden, zoals e-mailberichten of elektronische versies van documenten.

Het begrip document beperkt zich niet tot door het bestuursorgaan zelf vervaardigde stukken. Ook stukken van anderen waarover het bestuursorgaan de beschikking heeft of andere voor het bestuursorgaan bestemde stukken, vallen onder de Wob. Een document dat (nog) niet bestaat ten tijde van het verzoek om informatie is geen document in de zin van de Wob. Het bestuursorgaan is niet verplicht speciaal voor de verzoeker nieuwe documenten te creëren. Zo hoeft het bestuursorgaan geen schriftelijk verslag op te stellen van (telefoon)gesprekken waar in eerste instantie geen aantekeningen van zijn gemaakt, wanneer er een Wob-verzoek binnenkomt tot openbaarmaking van de inhoud van die gesprekken. Vernietigde stukken kunnen natuurlijk ook niet meer verstrekt worden.

Berusten bij een bestuursorgaan

De Wob is van toepassing op alle bij een bestuursorgaan berustende informatie, ongeacht wie de opsteller is. Het gaat dus zowel om eigen documenten, als om documenten van anderen waarover het bestuursorgaan beschikking heeft. Een document 'berust bij' een bestuursorgaan wanneer het bestuursorgaan toegang heeft tot het document. Tevens is vereist dat het document bestemd is voor dat bestuursorgaan. Dit laatste betekent dat de opsteller of een derde de bedoeling moet hebben gehad de informatie aan het bestuursorgaan ter beschikking te stellen.

⁶ Zie artikel 3 Wob.

⁷ Nu de Wob van toepassing is op in principe alle bestuursorganen, is de vraag of een instelling, dienst of bedrijf onder de verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan valt in de praktijk nog nauwelijks aan de orde. Of een instelling werkzaam is onder de verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan kan blijken uit de daartoe getroffen publiekrechtelijke of privaatrechtelijke regeling, bijvoorbeeld de statuten van een BV of een NV.

⁸ Artikel 1, onder a, Wob.

³ Artikel 10, tweede lid, onder e, Wob.

⁴ Artikel 3 Wob.

⁵ Zie artikel 1a Wob.

Al hoeft naar aanleiding van een Wob-verzoek geen informatie te worden gecreëerd, een bewerking van de aanwezige informatie kan wel aan de orde zijn. Bijvoorbeeld het maken van een selectie van digitaal opgeslagen gegevens, neergelegd in elektronische databestanden.

Bestuurlijke aangelegenheid

De informatie moet betrekking hebben op een bestuurlijke aangelegenheid. Een bestuurlijke aangelegenheid is een *aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en uitvoering ervan*.⁹ Dit betekent ten eerste dat de verzoeker voldoende duidelijk moet aangeven over welk onderwerp hij geïnformeerd wenst te worden. Met andere woorden, het verzoek moet voldoende specifiek zijn. De behandelend ambtenaar helpt de verzoeker zo nodig bij het specificeren van zijn verzoek. Een verzoek tot inzage in een bepaald document geldt in ieder geval als een voldoende gespecificeerd verzoek. Wanneer het duidelijk is op welk onderwerp een Wob-verzoek betrekking heeft, gaat het bestuursorgaan over tot het verzamelen van de onder hem berustende documenten die daarop betrekking hebben. Ten tweede moet het Wob-verzoek betrekking te hebben op een bestuurlijke aangelegenheid, met andere woorden op informatie die op enigerlei wijze te maken heeft met het te voeren of gevoerde beleid van een bestuursorgaan. Hier moet een ruime uitleg aan gegeven worden. Declaratiebonnetjes van bestuurders, overeenkomsten van de overheid met derden en rapportages over gedragingen van ambtenaren, het zijn allemaal voorbeelden van zaken die een *bestuurlijke aangelegenheid* betreffen. Het vereiste dat de gevraagde informatie ook werkelijk betrekking heeft op het beleid van een bestuursorgaan blijft echter steeds van toepassing. Het te leen vragen van boeken uit een bibliotheek of het vragen van inlichtingen over wetenschappelijke onderwerpen aan onderzoeksinstituten betreffen géén bestuurlijke aangelegenheid.

2. Plicht tot verwijzing of doorzending

De Wob kent een doorzendplicht.¹⁰ Dat wil zeggen dat als een bij een bestuursorgaan binnengekomen Wob-verzoek betrekking heeft op informatie die berust bij een ander bestuursorgaan, dan moet het verzoek naar dat andere bestuursorgaan worden doorgestuurd. Wanneer het verzoek schriftelijk is gedaan, wordt de verzoeker hiervan op de hoogte gesteld. Dit laatste gebeurt bij voorkeur schriftelijk om misverstanden

te voorkomen. Indien het verzoek mondeling wordt gedaan, dan kan de verzoeker ook mondeling worden verwezen naar het juiste bestuursorgaan.

3. Reeds openbaar gemaakte informatie

De Wob is strikt genomen niet van toepassing op reeds openbaar gemaakte informatie. Wanneer een Wob-verzoek betrekking heeft op informatie, die al openbaar is gemaakt, kan de behandelend ambtenaar vaak volstaan met een verwijzing naar de vindplaats. Van belang is dat die vindplaats ook toegankelijk is. Informatie die is bekendgemaakt op de website van BZK geldt bijvoorbeeld als toegankelijke, openbaargemaakte informatie.¹¹ Hetzelfde geldt voor kamerstukken. Dit ligt anders wanneer de verzoeker vraagt om informatie die is neergelegd in openbaargemaakte, niet-toegankelijke documenten. Juridisch gezien is het document dan openbaar, maar feitelijk is het dat niet. Op het bestuursorgaan rust in dat geval de verplichting alsnog de documenten te verstrekken, in het bijzonder wanneer het bestuursorgaan als enige (gemakkelijke) toegang heeft tot de documenten. Omdat de documenten reeds openbaar zijn mag zij het verzoek niet meer toetsen aan de uitzonderingsgronden van de Wob.

Recht op informatie volgens de Wob

1. Openbaarheid als uitgangspunt

Wanneer er sprake is van een Wob-verzoek, is de gevraagde informatie in beginsel openbaar. Een verzoek om informatie wordt alleen dan afgewezen, wanneer een van de limitatief opgesomde uitzonderingsgronden van toepassing is. De Wob kent absolute en relatieve uitzonderingsgronden. Wanneer een absolute uitzonderingsgrond van toepassing is, moet het verzoek om informatie door het bestuursorgaan geweigerd worden en is er geen ruimte voor het bestuursorgaan om een eigen afweging te maken. In geval van een relatieve uitzonderingsgrond moet het bestuursorgaan het bijzondere belang, vervat in de uitzonderingsgrond, afwegen tegen het algemene belang van openbaarheid. Weegt het bijzondere belang zwaarder, dan wordt openbaarmaking geweigerd.

⁹ Zie artikel 1 in samenhang met artikel 3 Wob.

¹⁰ Zie artikel 4 Wob.

¹¹ Zie www.minbzk.nl.

z. Absolute uitzonderingsgronden

Om te beginnen zijn er vier absoluut geformuleerde uitzonderingsgronden waarbij het verstrekken van informatie zonder meer achterwege moet blijven.¹²

Eenheid van de Kroon

Het verstrekken van informatie blijft zonder meer achterwege voor zover dit de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen. De eenheid van de Kroon duidt op de eenheid van de Koning en ministers. De eenheid van de Kroon komt in gevaar wanneer informatie wordt verstrekt over de inhoud van contacten tussen de Koningin en een of meer bewindslieden. De Raad van State legt de betekenis van deze uitzonderingsgrond zo uit dat ook correspondentie tussen de Kroonprins en een minister, gezien de bijzondere staatsrechtelijke positie van de Kroonprins als vermoedelijke troonopvolger, de eenheid van de Kroon zowel nu als in de toekomst in gevaar kan brengen.

Veiligheid van de Staat

Het verstrekken van informatie blijft eveneens achterwege als dit de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden. Het gaat hierbij zowel om de interne als de externe veiligheid van de Staat. De interne veiligheid van de Staat kan bijvoorbeeld worden geschonden, wanneer informatie over de werkwijze of het actuele kennisniveau van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (voorheen: de Binnenlandse Veiligheidsdienst) openbaar zou worden. Bij externe veiligheid kan worden gedacht aan onderwerpen op het terrein van defensie.

Vertrouwelijke bedrijfs- en fabricagegegevens

Het verstrekken van informatie blijft eveneens achterwege als het gaat om vertrouwelijk aan de overheid verstrekte bedrijfs- en fabricagegegevens. Het bestaan van deze uitzonderingsgrond is noodzakelijk voor het beschermen van bedrijfs- en fabricagegegevens die door bedrijven aan de overheid worden verstrekt, bijvoorbeeld op basis van een wettelijke verplichting. Zonder deze uitzonderingsgrond zouden andere bedrijven met een beroep op de Wob inzage kunnen verkrijgen in de bedrijfsgegevens van de concurrent.

Er is alleen sprake van bedrijfs- en fabricagegegevens als men uit die gegevens iets te weten kan komen over het productieproces, de afzet van producten of de kring van afnemers en leveranciers.

Het moet gaan om informatie die door het bedrijfsleven vertrouwelijk aan de overheid is verschaft en niet door de overheid zelf is verzameld.

Wanneer de overheid de verkregen gegevens in statistieken verwerkt, zodat de gegevens niet tot afzonderlijke bedrijven te herleiden zijn, is er bijvoorbeeld geen sprake van vertrouwelijke bedrijfs- of fabricagegegevens. De bestuursrechter gaat er in het algemeen van uit dat indien bedrijfs- en fabricagegegevens zijn verschaft door een bedrijf, deze vertrouwelijk zijn medegedeeld, ook al worden de gegevens op grond van een regeling verstrekt.

Bijzondere persoonsgegevens

Het verstrekken van informatie blijft eveneens achterwege als dit bijzondere gegevens in de zin van de Wet bescherming persoonsgegevens betreft. Deze per 1 september 2001 in werking getreden uitzonderingsgrond is de laatste van de absolute uitzonderingsgronden. De Wet bescherming persoonsgegevens (verder: Wbp) kent een apart openbaarheidsregime voor bijzondere persoonsgegevens. Dit zijn persoonsgegevens over iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven, het lidmaatschap van een vakvereniging, strafrechtelijke aangelegenheden en onrechtmatig of hinderlijk gedrag in verband met een opgelegd verbod naar aanleiding van dat gedrag.¹³ Wanneer een Wob-verzoek (mede) betrekking heeft op dergelijke bijzondere persoonsgegevens, geldt niet de Wob maar de Wbp. Informatie over bijzondere persoonsgegevens mag niet worden verwerkt (hieronder valt openbaarmaken in de zin van de Wob), behalve in de gevallen die zijn beschreven in de artikelen 17 en volgende van de Wbp. Slechts in één geval is het toch mogelijk informatie betreffende bijzondere persoonsgegevens te verstrekken en dat is wanneer zeker is dat verstrekking van de gegevens geen inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer.

3. Relatieve uitzonderingsgronden

Naast deze vier absoluut geformuleerde uitzonderingsgronden kent de Wob zeven relatieve uitzonderingsgronden. Indien een verzoek betrekking heeft op een onderwerp waarop één van de relatieve uitzonderingsgronden van toepassing is, moet dat belang worden afgewogen tegen het belang van het verstrekken van de informatie c.q. het algemene, publieke belang van de openbaarheid.

¹² Artikel 10, eerste lid, Wob.

¹³ Zie artikel 16 Wet bescherming persoonsgegevens.

Internationale betrekkingen

De gevraagde informatie moet worden verstrekt, indien het belang van openbaarheid zwaarder weegt dan het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en internationale organisaties.¹⁴ Het verstrekken van informatie op grond van de Wob mag niet tot gevolg hebben dat de Nederlandse internationale betrekkingen schade lijden. Het is voldoende dat men voorziet dat het internationale contact minder soepel zal gaan lopen indien gevraagde informatie wordt verschaft. Zo kan van informatieverstrekking worden afgezien als die zou kunnen leiden tot frustratie van verdragsonderhandelingen. Dit kan bijvoorbeeld gelden voor diplomatieke correspondentie en documenten uit de voorbereidende fase van een verdrag.

Economische of financiële belangen

De gevraagde informatie moet worden verstrekt, indien het belang van openbaarheid zwaarder weegt dan de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de bestuursorganen genoemd in artikel 1a van de Wob.

Deze uitzonderingsgrond is van toepassing indien de kans bestaat dat het verstrekken van de gevraagde informatie leidt tot financieel of economisch nadeel voor de overheid. Dit kan bijvoorbeeld gelden voor kostenramingen voor aanbestedingen van bouwprojecten, regels die betrekking hebben op de wijze en exacte data van invordering van belastingschulden, en het onderliggende dossier van de minister tijdens CAO-onderhandelingen

Opsporing en vervolging van strafbare feiten

De gevraagde informatie moet worden verstrekt, indien het belang van openbaarheid zwaarder weegt dan het belang dat gemoeid is met de opsporing en vervolging van strafbare feiten. Het belang van openbaarheid kan botsen met strafrechtelijke en strafvorderlijke belangen. Door deze uitzonderingsgrond kan worden voorkomen dat de opsporing en vervolging van strafbare feiten gefrustreerd wordt. Het moet gaan om gegevens die zijn verzameld door opsporingsambtenaren of het Openbaar Ministerie: naast concrete strafzaken gaat het ook om algemene informatie over opsporings- en onderzoeksstrategieën.

Inspectie, controle en toezicht door of vanwege bestuursorganen

De gevraagde informatie moet worden verstrekt, indien het belang van openbaarheid zwaarder weegt dan het belang van inspectie, controle en toezicht door of vanwege bestuursorganen. Deze uitzonderingsgrond lijkt sterk op de vorige.

¹⁴ Artikel 10, tweede lid, onder a, Wob.

Met een beroep hierop kan inzage worden geweigerd in documenten betreffende steekproeven, die door bestuursorganen worden ingezet ter ondersteuning van inspectie, controle of toezicht.¹⁵ Het moet hierbij wel gaan om het vaststellen van *niet*-strafbare feiten.

Deze uitzonderingsgrond moet voorkomen dat steekproeven van bijvoorbeeld de Belastingdienst, de FIOD of welke inspectiedienst dan ook zinloos worden, doordat de informatie over de gehanteerde methoden en technieken via de Wob voor burgers vrij verkrijgbaar is. Ook kan verstrekking van de gevraagde informatie met een beroep op deze uitzonderingsgrond worden geweigerd, wanneer de vertrouwensrelatie tussen de inspectie-, controledienst of toezichthouder en het bestuursorgaan ernstig kan worden verstoord of als er voor een informant in een (levens)bedreigende situatie zou kunnen ontstaan. Ter bescherming van een informant kan overigens ook een beroep op de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer worden gedaan (zie hieronder).

Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

De gevraagde informatie moet worden verstrekt, indien het belang van openbaarheid zwaarder weegt dan het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Op basis van deze uitzonderingsgrond doet de overheid geen mededelingen aan derden over gegevens van persoonlijke aard die door burgers aan de overheid zijn verstrekt, waarbij zij erop mochten vertrouwen dat deze gegevens enkel zouden worden gebruikt voor het doel dat hen bij het verschaffen van de informatie voor ogen stond.¹⁶ Het moet gaan om persoonsgegevens die zijn te herleiden tot een individu, niet om van deze gegevens afgeleide en geanonimiseerde groepsdata. De uitzonderingsgrond is allereerst van toepassing op 'gewone' burgers, maar geldt ook voor bewindslieden, ambtenaren en bestuurders. Voor deze laatste groep geldt de uitzonderingsgrond niet onverkort; zij biedt geen bescherming wanneer de gegevens enkel en alleen betrekking hebben op de uitoefening van hun functie. Ten slotte is het mogelijk de verzochte informatie te weigeren ter bescherming van informanten en getuigen.

Belang eerste kennisname geadresseerde

De gevraagde informatie moet worden verstrekt, indien het belang van openbaarheid zwaarder weegt dan het belang dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie. De geadresseerde heeft geen absoluut recht op de eerste kennisname van een document.

¹⁵ Zie artikel 10, tweede lid, onder d, Wob.

¹⁶ Zie artikel 10, tweede lid, onder e, Wob.

Onder omstandigheden echter, moet de geadresseerde in staat worden gesteld om kennis te nemen van de informatie vóórdat die aan anderen wordt bekendgemaakt.¹⁷ Is de geadresseerde een college, dan wordt de informatie geacht het college te hebben bereikt, zodra het college van de informatie kennis kan hebben genomen. Dit laatste laat onverlet dat de informatie vooraf onder embargo, bijvoorbeeld aan de pers, kan worden verstrekt.

Voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

De gevraagde informatie moet worden verstrekt, indien het belang van de openbaarheid zwaarder weegt dan het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel derden.¹⁸ Deze laatste relatieve uitzonderingsgrond fungeert door de ruime formulering als 'restgrond' ten opzichte van de overige, meer specifieke relatieve uitzonderingsgronden. Met een beroep op deze uitzonderingsgrond kan het bestuursorgaan op grond van andere dan de hiervoor besproken belangen weigeren bepaalde informatie te verstrekken. Deze 'andere belangen' worden niet nader gespecificeerd. Onder 'betrokkenen' vallen niet alleen burgers of bedrijven, maar ook personen die een publieke functie uitoefenen, zoals ministers, andere bestuurders en ambtenaren.

Een voorbeeld van documenten die met een beroep op deze uitzonderingsgrond niet openbaar worden gemaakt zijn documenten over vertrouwelijke onderhandelingen. Wanneer de overheid in onderhandeling is met werkgevers- en werknemersorganisaties kan het bekendmaken van daarop betrekking hebbende stukken, de onderhandelingen schaden. Nadat de onderhandelingen zijn afgerond, kunnen de documenten alsnog openbaar gemaakt worden, mits de andere uitzonderingsgronden niet van toepassing zijn.

4. Milieu-informatie

Milieu-informatie neemt een bijzondere plaats in binnen de Wob.¹⁹ Milieu-informatie is een ruim gedefinieerd begrip, dat in de Wob is gekomen ter implementatie van een Europese richtlijn inzake de vrije toegang tot milieu-informatie. Onder het begrip milieuinformatie valt - samengevat - alle beschikbare informatie, ongeacht de vorm, die betrekking heeft op de toestand van het milieu in brede zin, op activiteiten die een ongunstig

effect op de toestand van het milieu (kunnen) hebben en op activiteiten en maatregelen die het milieu beschermen. De relatieve uitzonderingsgronden voor weigering van informatie in het belang van economische of financiële belangen van de overheid en de weigering van informatie ter voorkoming van onevenredige bevoordeling of benadeling van natuurlijke of rechtspersonen zijn niet onverkort van toepassing op milieu-informatie.²⁰

Een bestuursorgaan mag met een beroep op de economische of financiële belangen alleen weigeren milieu-informatie te verstrekken, wanneer die informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter.²¹ De relatieve uitzonderingsgrond met betrekking tot onevenredige bevoor- of benadeling van derden, geldt in zijn geheel niet voor milieu-informatie. In plaats daarvan is bepaald dat het bestuursorgaan mag weigeren bepaalde milieu-informatie te verstrekken, wanneer openbaarmaking aantasting van het milieu waarschijnlijker zou maken.²²

5. Beperkingen

Persoonlijke beleidsopvattingen in documenten voor intern beraad

Wanneer toetsing aan de absolute en relatieve uitzonderingsgronden geen bezwaren tegen openbaarheid oplevert, moet worden bezien of de beperkingsgrond van artikel 11 (gedeeltelijke) openbaarmaking in de weg staat. De beperking geldt voor de in documenten voor intern beraad opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Intern beraad wordt in de Wob gedefinieerd als het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid.

²³ Voorbeelden zijn de notulen van de ministerraad, ambtelijke of politieke nota's en rapporten van ambtelijke advies-commissies. Een persoonlijke beleidsopvatting is, volgens de Wob, een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van één of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daarbij aangevoerde argumenten. Als uiterste grens geldt dat het document meer moet bevatten dan enkel feitelijkheden.

¹⁷ Zie artikel 10, tweede lid, onder f, Wob.

¹⁸ Zie artikel 10, tweede lid, onder g, Wob.

¹⁹ Zie artikel 1, onder g, Wob.

²⁰ Artikel 10, tweede lid onder b en onder g, Wob.

²¹ Artikel 10, derde lid, Wob.

²² Artikel 10, vierde lid, Wob.

²³ Zie artikel 1, onder c, Wob.

Wanneer het bestuursorgaan dat met het oog op een goede en democratische bestuursvoering noodzakelijk acht, kan over persoonlijke beleidsopvattingen informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het bestuursorgaan kan beoordelen of het van deze mogelijkheid gebruik wil maken. Indien na het verwijderen van persoonlijke beleidsopvattingen uit een document voor intern beraad nog een verstrekbaar document overblijft, is dat in beginsel wél openbaar.

Ambtelijke of gemengde adviescommissies

Het vertrouwelijk karakter van het interne beraad geldt tevens voor ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissies. De Wob verstaat onder een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie een instantie die één of meer bestuursorganen adviseert en die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren die uit hoofde van hun functie het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan commissie zijn voorgelegd. De beperking van de openbaarheid met het oog op persoonlijke beleidsopvattingen geldt niet, wanneer het bestuursorgaan van te voren aan de adviescommissie duidelijk heeft gemaakt, dat over de in de adviezen opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen informatie kan worden verstrekt.

4 Verhouding Wob met bijzondere openbaarheidsregelingen

1. Algemeen

De Wob is een algemene openbaarheidsregeling die wijkt voor bijzondere openbaarheidsregelingen die zijn vastgelegd in een wet in formele zin. Dat betekent niet dat zodra een wet bijzondere bepalingen over openbaarheid bevat, de Wob in zijn geheel niet meer van toepassing is. Dit is alleen het geval wanneer de bijzondere regeling de toegankelijkheid van bepaalde informatie voor iedereen regelt en dus een uitputtende openbaarheidsregeling is. Bijvoorbeeld de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 met betrekking tot informatie over Algemene en Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten.

2. Bijzondere persoonsgegevens

In de Wet bescherming persoonsgegevens (verder: Wbp) staan regels met betrekking tot het verwerken van persoonsgegevens. In de Wbp valt elke handeling die je ten aanzien van persoonsgegevens kan verrichten onder het begrip 'verwerken'. Dit betekent dat ook het 'verstrekken' van informatie op grond van de Wob, 'verwerken' is in de zin van de Wbp. De bepalingen van de Wbp zijn van toepassing, zodra een Wob-verzoek betrekking heeft op persoonsgegevens. Voor een goed begrip van de invloed van de Wbp op de werking van de Wob, is het van belang onderscheid te maken tussen gewone en bijzondere persoonsgegevens. De Wbp staat de verstrekking van gewone persoonsgegevens op grond van de Wob niet in de weg. De Wbp kent namelijk de mogelijkheid van verstrekking op basis van een wettelijke verplichting.²⁴ Voor bijzondere persoonsgegevens geldt het bijzondere openbaarheidsregime van de Wbp en is er geen plaats meer voor de Wob.²⁵

3. Archiefbescheiden

Voor archiefbescheiden, die in een archiefbewaarplaats berusten, gelden bijzondere regels ten aanzien van openbaarmaking.²⁶ Vóórdat archiefbescheiden naar een archiefbewaarplaats worden overgebracht (over het algemeen na een periode van twintig jaar), is de Wob onverkort van toepassing. De openbaarheidsregeling uit de Archiefwet 1995 is afgeleid van de Wob, zij het dat de regeling minder uitzonderingsgronden kent. De bewaarder kan alleen weigeren archiefbescheiden die naar een archiefbewaarplaats zijn overgebracht, openbaar te maken voor een bepaalde termijn en met het oog op:

- a) de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer,
- b) het belang van de Staat of zijn bondgenoten, of
- c) het anderszins voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel derden.

In afwijking op het uitgangspunt van de Wob 'eenmaal openbaar voor een ieder openbaar' bestaat er op basis van de Archiefwet 1995 de mogelijkheid rekening te houden met een specifiek belang van de verzoeker. De aan openbaarheid gestelde beperkingen kunnen voor een bepaalde verzoeker buiten toepassing worden gelaten, indien zijn belang tot raadpleging of gebruik van de archiefbescheiden zwaarder weegt dan de gestelde beperking.

²⁴ Zie artikel 8, onder c, van de Wbp.

²⁵ Zie artikel 17 e.v. van de Wbp en artikel 10, eerste lid, onder d, Wob.

²⁶ Zie artikel 14 van de Archiefwet 1995.

Alle aan de openbaarheid gestelde beperkingen komen in beginsel na 75 jaar te vervallen.

4. Auteursrecht

Bij de vraag of het verstrekken van informatie een inbreuk op het auteursrecht oplevert, moeten twee zaken worden onderscheiden: de verstrekking als zodanig en het verdere gebruik van de informatie. De feitelijke verstrekking van een document doet geen afbreuk aan het auteursrecht. Wel kan het auteursrecht worden geschonden door de wijze waarop de verzoeker vervolgens van de informatie gebruik maakt. Om schending van het auteursrecht te voorkomen, deelt het bestuursorgaan bij de verstrekking van het document mee dat er auteursrecht op rust. Voor de verzoeker betekent dit dat het document uitsluitend mag worden aangewend voor eigen gebruik, en dus niet mag worden verspreid onder derden. Wel is het toegestaan een zakelijke samenvatting van de inhoud van het document op te stellen, die vervolgens aan een breed publiek bekend wordt gemaakt.²⁷

5. Eurowob

Op 3 december 2001 is de EG-verordening inzake toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie in werking getreden.²⁸ De Verordening wordt in de Nederlandse wandelgangen vaak met de term Eurowob aangeduid. De Verordening geldt slechts voor de drie genoemde Europese instellingen en is bedoeld om - door een zo ruim mogelijke toegang tot documenten te waarborgen - een zo groot mogelijke openbaarheid van bestuur binnen de Europese Unie te realiseren. De Verordening is van toepassing op alle bij een instelling berustende documenten, dit wil zeggen documenten die door de instelling zijn opgesteld of ontvangen en zich in haar bezit bevinden, op alle werkterreinen van de Europese Unie.

Voor de Nederlandse praktijk komt de Verordening in beeld op het moment dat er een verzoek wordt gedaan om informatie, die geheel of gedeeltelijk is neergelegd in documenten van een van de Europese instellingen. Op die documenten is de verordening van toepassing, zodat de vraag rijst hoe te handelen.

Voorop staat dat de procedure van de (Nederlandse) Wob gevolgd moet worden, inclusief de inhoudelijke toets aan de uitzonderingsgronden. In de Eurowob is maar één vereiste neergelegd voor de Nederlandse bestuursorganen, namelijk dat de manier waarop het verzoek wordt afgehandeld in overeenstemming is met de doelstellingen van de verordening. Wanneer een lidstaat twijfelt of zij handelt in overeenstemming met de doelen van de Verordening, dan moet zij de betrokken instelling raadplegen.

5 Wijze van afdoening van een Wob-verzoek

1. Algemeen

Op een verzoek om informatie op grond van de Wob kan zowel mondeling als schriftelijk worden beslist.

²⁹ In beginsel kan worden volstaan met een mondelinge beslissing, behalve daar waar de Wob expliciet vaststelt dat een schriftelijke beslissing moet worden genomen:

- Indien het bestuursorgaan het verzoek om informatie-verstrekking geheel of gedeeltelijk weigert.
 - * Beslist het bestuursorgaan (gedeeltelijk) afwijzend op een mondeling gedaan Wob-verzoek, dan vindt een afwijzing alleen schriftelijk plaats, indien de verzoeker daarom vraagt.
- Indien de opgevraagde informatie een derde betreft en deze om een schriftelijke beslissing heeft gevraagd.
 - * De informatie wordt dan tevens aan de derde toegezonden.

Het bestuursorgaan neemt de uiteindelijke beslissing, waarbij de belangen van de derde worden meegewogen. Verzoeken per fax en per e-mail worden behandeld als schriftelijke verzoeken. De keuze om mondeling of schriftelijk te beslissen is van belang voor de mogelijkheid van bezwaar, omdat uitsluitend bezwaar kan worden gemaakt tegen een schriftelijke beslissing.

Standaardformulering bezwaarschriftclausule

In de schriftelijke beslissing op een Wob-verzoek dient een bezwaarschriftclausule te worden opgenomen. Het bestuursorgaan kan hierbij gebruik maken van de volgendestandaardformulering:

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit daartegen per brief bezwaar maken bij de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, voorzien

²⁷ Zie artikel 5, vierde lid, Wob.

²⁸ Verordening (EG) nr. 1049/2001, PbEG 2001 L145/43.

²⁹ Zie artikel 5, eerste lid, Wob.

³⁰ Zie artikel 5, tweede lid, Wob.

³¹ Zie artikel 5, derde lid, Wob.

zijn van een datum alsmede de naam en het adres van de indiener en dient vergezeld te gaan van de gronden waarop het bezwaar berust en, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het bezwaar is gericht.

Motiveren van de beslissing

De Algemene wet bestuursrecht (verder: Awb) is onverkort van toepassing op schriftelijke beslissingen op grond van de Wob. Artikel 3:46 Awb bepaalt dat de beslissing moet worden gemotiveerd. Uitgangspunt is dat de motivering bij de bekendmaking van het besluit wordt vermeld ex artikel 3:47 Awb, tenzij daar in redelijkheid geen behoefte aan bestaat. Dit laatste kan worden aangenomen, wanneer het verzoek geheel wordt ingewilligd en er geen belangen van derden in het geding zijn. In alle overige gevallen is een deugdelijke motivering vereist. Hoe omvangrijk deze vervolgens zal moeten zijn, hangt af van de omstandigheden. Het is van belang dat duidelijk wordt waarom een verzoek wel of niet wordt toegewezen. Bij weigering van een verzoek tot openbaarmaking wordt per passage of per (categorie van) documenten gewezen op relevante uitzonderingsgronden.

Termijn

De beslissing op het verzoek om informatie wordt zo spoedig mogelijk genomen, met een maximale termijn van vier weken. Bij wijze van uitzondering bestaat de mogelijkheid deze termijn met nog eens vier weken te verlengen.³² Dit moet op schrift en gemotiveerd worden medegedeeld aan de verzoeker voordat de eerste termijn is verstreken. Het bijzondere belang van de verzoeker - dat geen rol speelt in de beslissing op het verzoek - kan wel aanleiding zijn voor het hanteren van een kortere beslistermijn. Dit kan het geval zijn bij Wob-verzoeken afkomstig van de media. Voor dergelijke verzoeken geldt als interne richtlijn dat deze verzoeken zo snel mogelijk moeten worden afgedaan.

Belang derde

In het belang van een derde kan worden beslist dat bij een positieve beslissing de informatie pas na verloop van een bepaalde termijn beschikbaar wordt gesteld. Zo wordt de derde in de gelegenheid gesteld de rechtmatigheid van het voornemen om informatie openbaar te maken aan een gerechtelijk oordeel te onderwerpen. Hiervoor is vereist dat de derde van de beschikking op de hoogte wordt gesteld. Het kan gaan om bijvoorbeeld de belangen van het Openbaar Ministerie of een buitenlandse staat.

³² Artikel 6 Wob.

2. Gang van zaken binnen BZK

Voor een beschrijving voor de BZK procesgang met betrekking tot het afhandelen van een Wob-verzoek zie het document 'BZK procesgang m.b.t. het afhandelen van Wob-verzoeken'.

Informatieplicht afzonderlijke ambtenaar

Het feit dat bepaalde ambtenaren zijn aangewezen om beslissingen te nemen op verzoek om informatie, ontslaat de afzonderlijke ambtenaar natuurlijk niet van de uit de normale taakuitoefening voortvloeiende plicht van de ambtenaar om aan particuliere personen en instanties met wie hij door zijn functie in contact komt, informatie te verschaffen over de daarbij aan de orde zijnde aangelegenheden.

6

Hoe wordt de informatie verstrekt?

1. Vorm verstrekking

De Wob geeft een opsomming van de mogelijkheden die het bestuursorgaan heeft om de informatie te verstrekken. De verschillende vormen van informatieverstrekking zijn:³³

- ♦ een kopie geven of de letterlijke inhoud in een andere vorm verstrekken,
- ♦ kennisgeving van de inhoud toestaan,
- ♦ een uittreksel of een samenvatting van de inhoud geven,
- ♦ inlichtingen uit documenten die de verlangde informatie bevatten verschaffen.

Een kopie kan niet alleen worden gegeven van schriftelijke stukken, maar ook van cassettes, films en dergelijke.

2. Voorkeur verzoeker

De Wob schrijft voor dat bij het kiezen tussen de verschillende vormen van informatie het bestuursorgaan rekening houdt met de voorkeur van de verzoeker en met het belang van een vlotte voortgang van de werkzaamheden.³⁴ Dit betekent dat het bestuursorgaan in beginsel de uitgesproken of stilzwijgende voorkeur van de verzoeker volgt, tenzij er sprake is van een belemmering van de vlotte voortgang van de werkzaamheden.

³³ Zie artikel 7, eerste lid, Wob.

³⁴ Zie artikel 7, tweede lid, Wob.

Dit is het geval op het moment dat de bestuurlijke lasten onevenredig groot worden.

3. Geen verkapte weigering

Het is niet de bedoeling dat in de vorm waarin de informatie wordt verstrekt, een verkapte weigering schuilt. De Wob kent geen gradaties van openbaarheid. Zo is het niet mogelijk om met het oog op de privacy-gevoeligheid wel inzage in een dossier te geven, maar vervolgens geen kopieën uit datzelfde dossier te verstrekken. Informatie die op grond van de Wob openbaar wordt gemaakt, moet zonder voorbehouden worden verstrekt.

4. Kosten

Op grond van het Besluit tarieven openbaarheid van bestuur kan het bestuursorgaan een vergoeding vragen voor het verstrekken van kopieën, een uittreksel of een samenvatting van de inhoud van een document. Echter, op basis van een interdepartementale afspraak worden in de regel geen kosten in rekening gebracht.

7 Bezwaar en beroep

1. Algemeen

Een schriftelijke beslissing op een verzoek om informatie op grond van de Wob is een besluit in de zin van de Awb. Dit betekent dat de bepalingen van de Awb over bezwaar en beroep onverkort van toepassing zijn.

2. Bezwaar

Een ontvankelijk bezwaar verplicht tot heroverweging van het genomen besluit. Als het bezwaar gegrond wordt geacht, dan leidt dit tot een nieuwe beslissing ten gunste van de bezwaarde (de verzoeker of een derde-belanghebbende). Wordt het bezwaar ongegrond bevonden, dan wordt de oorspronkelijke beslissing gehandhaafd.

In beginsel ligt de verantwoordelijkheid voor de behandeling van het bezwaarschrift geheel bij het bestuursorgaan/ departementsonderdeel dat het besluit in eerste aanleg heeft genomen. De ambtenaar die het bezwaarschrift behandelt, is verantwoordelijk voor de voorbereiding van de beslissing op het bezwaarschrift, het goede verloop van de hoorzitting en is tevens bewaker van de termijnen lopende de procedure. Voor meer informatie met betrekking tot de te volgen handelwijze wordt verwezen naar de handleiding voor de behandeling van bezwaarschriften van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

3. Beroep

Tegen de beslissing op bezwaar kan de verzoeker beroep instellen bij de rechtbank. BZK schakelt bij de afhandeling van deze procedures regelmatig de Landsadvocaat in.

Meer informatie

Contactpersonen

Voor meer informatie over de Wet openbaarheid van bestuur of specifieke vragen met betrekking tot een Wob-verzoek, kan contact worden opgenomen met:

Bijlage: Werkafspraken voor het behandelen van Wob-verzoeken

1. Een verzoek ontvangen via Digidoc

In het *inkomend persoonlijk werk* heb je van C&I/Team Bibliotheek en Archiefdiensten een envelop met een Wob verzoek ter deling ontvangen. De afdeling Documentbehandeling en Logistiek heeft inmiddels een ontvangstbevestiging naar de verzoeker verstuurd.

In de Digidoc envelop maak je een standaard concept-besluit, *die in de envelop is opgenomen*, een nota voor de SG en voegt indien beschikbaar de ter beschikking ter stellen documenten toe. Wat te doen bij het niet tijdig kunnen beslissen van het verzoek, *ga naar stap 5*. Na behandeling van het verzoek hef je de deling op, door de envelop door te sturen .

2. Een verzoek ontvangen via de fax of e-mail

Je hebt een Wob verzoek ontvangen via de fax of e-mail. Stuur dit door naar het e-mailadres 'Postbus Team Proces Beheer Digidoc' .

Het Wob verzoek wordt door het Team TPB in het dossier D_ Wob verzoeken <jaartal> geplaatst en worden teruggestuurd naar je voor behandeling.

3. Uitstel van het verzoek

De wettelijke beslistermijn voor een Wob verzoek is vastgesteld op vier weken. Wanneer op het Wob verzoek niet binnen vier weken beslist kan worden, dan moet een verdagingsbericht, *die in de envelop is opgenomen*, aan de verzoeker worden gestuurd. Het secretariaat van jouw afdeling kan het verdagingsbericht aan de verzoeker sturen. Je deelt de envelop met de groepsinbox van het secretariaat van jouw afdeling die het print en ter ondertekening bij jou voorlegt. Het ondertekende verdagingsbericht dient te worden gescand en aan de envelop te worden toegevoegd. Het secretariaat heeft de deling op door de envelop door te sturen .

Geef op de envelop aan wat de uiterste datum deadline is.

The screenshot shows a document header in a Digidoc system. The title is 'Lijstgegevens: WOB verzoek Smet II Congres Smetten werken in de publieke s'. Below the title, there are tabs for 'Prijzen', 'Werkstroom', and 'Lijstgegevens'. The 'Lijstgegevens' tab is active. The document title is 'WOB verzoek Smet II Congres Smetten werken in de publieke s'. Below the title, there are several fields: 'Onderwerp', 'Aanvrager', 'Aanvraagdatum', 'Aanvraagnummer', 'Aanvraagtype', 'Aanvraagstatus', 'Aanvraagtype', 'Aanvraagstatus', 'Aanvraagtype', 'Aanvraagstatus'. The 'Uitstel deadline' field is circled in red and contains the date '27-apr-2018'. To the right of the 'Uitstel deadline' field, there are several icons: a magnifying glass, a plus sign, a minus sign, a refresh icon, and a trash icon.

4. Verdere afhandeling van het verzoek

Het concept-besluit, de nota voor de SG en de documenten stuur je naar C&I/Team Bibliotheek en Archiefdiensten, door de envelop door te sturen. C&I/Team Bibliotheek en Archiefdiensten handelt het verzoek verder af door de envelop door te sturen.

Ben WOB verzoek kent een aantal manieren om te worden afgedaan:

- Gehele toewijzing
- Gedeeltelijke toewijzing
- Gehele afwijzing

Gehele toewijzing

Het concept besluit en de nota stuur je door naar de DG voor parafering. Je stuurt de envelop door, kiest bij parafensoort "Toewijzing" en plaats bij publiceren een "vinkje". Na ondertekening van het besluit worden het verzoek, besluit en de ter beschikking gestelde documenten door de afdeling Documentbehandeling en Logistiek aan de verzoeker verzonden. Deze documenten worden door C&I PTW op de website van het Ministerie van BZK geplaatst.

Gedeeltelijke toewijzing

Het concept besluit en de nota stuur je door naar de DG en SG voor parafering. Je stuurt de envelop door, kiest bij parafensoort "Gedeeltelijke Toewijzing". Het concept besluit en nota gaan door tussenkomst van het hoofd CZW/JA naar de SG.

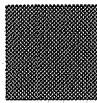
Gehele afwijzing

Het concept besluit en de nota stuur je door naar de DG en SG voor parafering. Je stuurt de envelop door, kiest bij parafensoort "Afwijzing" het concept besluit gaat door tussenkomst van het hoofd CZW/JA naar de SG.

Mocht tijdens de behandeling informatie ingewonnen moeten worden bij een collega of moet er een kleine aanpassing in het concept besluit deel, de envelop met de medewerker. Na het opheffen van de deling komt de Digidoc envelop weer terug bij jou als behandelaar en kan de werkstroom voortgezet worden.

5. Voor vragen kun je terecht bij:

Dit is een uitgave van:
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving
Juridisch Forum
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

© April 2010 | Publicatienr: B-2244

BZK Procesgang met betrekking tot de afhandeling van Wob-verzoeken

Doel

Het doel van deze beschrijving van de Wob-procesgang is om een eenduidige procesgang bij het afhandelen Wob-verzoeken te bevorderen. Deze procesgang wordt ondersteund door digidoc en biedt de mogelijkheid om managementinformatie te genereren ten behoeve van de MIR. De verantwoordelijkheid voor de afhandeling van Wob-verzoeken ligt bij de betreffende beleidsdirectie.

Meer inhoudelijke informatie over de Wob kan je vinden in de 'Handleiding Verzoeken op Basis van de Wet Openbaarheid van Bestuur'. Daarin wordt onder andere beschreven wat de Wob precies inhoudt, hoe de wet in elkaar zit en hoe de Wob zich verhoudt met andere regelingen.

Procesgang

1. Ontvangst en registratie

De ontvanger van het Wob-verzoek (meestal C&I, maar soms ook anderen) stuurt het verzoek naar Team Procesbeheer. Team Procesbeheer registreert het verzoek op de dag van binnenkomst in digidoc en zorgt daarbij voor duidelijke trefwoorden zodat uit de titel van de map duidelijk is dat het om een Wob-verzoek gaat en wat de inhoud is.

Wob-verzoeken die zien op bewindspersonen vormen hierop een uitzondering. Deze worden niet geregistreerd in digidoc. De SG wordt van deze Wob-verzoeken direct na ontvangst geïnformeerd via DBO.

N.B: Er zijn geen wettelijke vormvereisten aan een Wob-verzoek. Een Wob-verzoek kan dus per brief, e-mail, fax, telefonisch of zelfs per sms binnenkomen. De verzoeker om informatie hoeft daarbij ook niet te verwijzen naar de Wob.

Gereed: dag 1

2. Eerste analyse door CZW

Via digidoc gaat de map, inclusief een ingevulde ontvangstbevestiging, naar CZW. CZW zorgt uiterlijk na 2 werkdagen voor een advies, waarin wordt aangegeven of het verzoek ook daadwerkelijk 'Wob-baar' is en of er aandachtspunten zijn vanuit juridisch perspectief.

Gereed: dag 3

3. Ontvangstbericht

Na het akkoord van CZW verstuurt C&I een ontvangstbevestiging uiterlijk 3 dagen na ontvangst. Daarin wordt aangegeven dat het verzoek in behandeling is en binnen welke termijn het Wob-verzoek wordt afgehandeld.

Gereed: dag 3

4. Aanwijzen behandelend medewerker en inlichten ambtelijke top

C&I stuurt de digidoc map uiterlijk 3 dagen na ontvangst door naar de groepsinbox van de meest verantwoordelijke DG (of DCB). Via de groepsinbox bepaalt bureau DG diezelfde dag wie binnen het DG wordt aangewezen als behandelend ambtenaar.

Deze persoon is verantwoordelijk voor de afhandeling van het Wob-verzoek, in samenwerking met CZW, C&I en mogelijk andere directies. Voor zover dat nog niet duidelijk is in de digidoc-lijn, laten alle betrokken directies de behandelend ambtenaar weten wie bij hen contactpersoon is. De behandelend medewerker informeert de SG en/of de betrokken DG over de inhoud van het Wob-verzoek, de samenstelling van het behandelend team en het vermoedelijke tijdpad.

NB: Sommige Wob-verzoeken worden door één DG of door een DCB-directie gecoördineerd maar vereisen samenwerking met alle DG-en. Van dergelijke Wob-verzoeken gaat een afschrift naar alle DG-en.

NB2: BZK ontvangt met enige regelmaat Wob-verzoeken die voor het hele Rijk gecoördineerd moeten worden. Het is van belang dit zo snel mogelijk te onderkennen en, naast bovenstaande, duidelijke afspraken te maken over de coördinatie en het proces.

Gereed: dag 3

5. Vaststellen lijn van het besluit en verzamelen gegevens

De behandelend ambtenaar start direct met het verzamelen van de gevraagde gegevens. De behandelend ambtenaar stelt in overleg met CZW de lijn van het besluit vast (toekennen, afwijzen, inzage in archief). Dit wordt doorgegeven aan C&I/B&A die de digidoc lijn conform inricht. Ook maakt de behandelend ambtenaar waar nodig afspraken over afstemming, te verstrekken gegevens, weg te lakken gegevens, tijdpad etc. Bij verzoeken over gevoelige (politieke, persoonlijke) informatie wordt de lijn van beantwoording voorgelegd aan de SG en/of DG.

Gevoelige informatie dient buiten de reguliere digidoclijn te worden gestuurd, waar nodig voorzien van een rubricering.

Gereed: dag 5

6. Opstellen van het besluit

De behandelend ambtenaar stelt een conceptbesluit op en draagt, voor zover van toepassing, zorg voor het verzamelen van de mee te sturen informatie. De tekst van het conceptbesluit wordt binnen het behandelend team afgestemd.

Gereed: uiterlijk dag 21

Als het niet lukt om binnen vier weken tot een besluit te komen dan stuurt de behandelend ambtenaar een uitstelbericht aan de indiener.

7. Voorleggen aan de SG en/of DG

De behandelend ambtenaar legt het conceptbesluit via de contactpersoon van CZW en andere betrokken directies voor aan de SG en/of en de betrokken DG voor aan de SG. Het conceptbesluit wordt vergezeld van een oplegnota waarin kort wordt beschreven wat het verzoek is en hoe wordt voorgesteld daar mee om te gaan. Eventuele aandachtspunten of geschilpunten in het behandelend team worden duidelijk vermeld. Bij Wob-verzoeken over bewindspersonen zal de SG het conceptbesluit voorleggen aan de bewindspersonen.

Gereed: uiterlijk op dag 21 in de lijn. De behandelend ambtenaar bewaakt het tijdpad en zorgt ervoor dat SG, DG en waar van toepassing bewindspersonen voldoende tijd hebben om de stukken af te doen.

Afhankelijk van de complexiteit van de materie en de aanwezigheid van de betrokkenen kan het nodig zijn de stukken eerder dan dag 21 de lijn in

te doen.

8. Verzending, internet en archivering

Na akkoord van de SG en/of DG (en indien van toepassing de bewindspersonen) zorgt de behandelend ambtenaar voor verzending van het Wob-verzoek naar de indiener. C&I zorgt voor plaatsing op het internet. De behandelend ambtenaar zorgt ook voor deugdelijke archivering van de stukken en afsluiting van de map in digidoc.

Gereed: uiterlijk dag 28

Wie is verantwoordelijk voor wat?
--

- SG en DG-en:

Afhankelijk van de aard van het Wob-verzoek neemt de SG of de meest betrokken DG het besluit op een Wob-verzoek. Bij Wob-verzoeken die evident simpelweg ingewilligd kunnen worden en waarbij er geen problemen zijn in de zin van gehele of gedeeltelijke weigering, of politieke, of publicitaire gevolgen, kan de DG besluiten op een Wob-verzoek. Afweging of een verzoek in deze categorie ligt wordt gemaakt door de behandelend ambtenaar in samenspraak met CZW.

Belangrijk: de SG is in elk geval beslisser op Wob-verzoeken over bewindspersonen en over politiek gevoelige informatie. Zij wordt over dergelijke Wob-verzoeken direct na binnenkomst geïnformeerd en via DBO op de hoogte gehouden van de voortgang. De SG communiceert waar nodig met de bewindspersonen.

Afwijzingen op Wob-verzoeken gaan altijd uit via de SG.

Dit alles geldt ook voor Wob-verzoeken over de KLPD en andere BZK-organisaties die op enige afstand van het kerndepartement staan.

- Behandelend ambtenaar: verantwoordelijk voor het inlichten van de SG en/of DG, het opstellen van het conceptbesluit, het verzamelen van de informatie (indien van toepassing), de onderlinge afstemming binnen (en soms ook buiten) BZK en het bewaken van het tijdpad en eventueel uitsturen uitstelbericht.
- Contactpersoon CZW: eerste analyse van het verzoek, bewaken consistentie met besluiten op eerdere (vergelijkbare) Wob-verzoeken, juridische juistheid van het conceptbesluit.
- Contactpersoon C&I: bewaken consistentie met besluiten op eerdere (vergelijkbare) Wob-verzoeken, contacten met de indiener (indien van toepassing), woordvoering vanuit BZK (indien van toepassing) en plaatsing op internet.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

DGOBR/SSO-ECM/TPB
Team Procesbeheer

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon
medewerker procesbeheer
[REDACTED]

Kenmerk
2012-0000387726

Datum 3 juli 2012
Betreft Ontvangstbevestiging Wob-verzoek

Geachte

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief Met deze brief doet u een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Het registratienummer van uw brief is

Uw verzoek is in behandeling genomen. Na een inhoudelijke beoordeling krijgt u binnen vier weken een antwoord. Mocht de beantwoording van uw verzoek om welke reden dan ook meer tijd vergen dan vier weken, dan ontvangt u een tussenbericht van ons.

Mocht u nog vragen hebben over de status en de termijn van afhandeling van uw brief, neemt u dan gerust contact met ons op. U kunt ons bereiken via het telefoonnummer [REDACTED] op werkdagen van 8.00 tot 17.00 uur of via e-mail: [REDACTED]

U kunt ons ook bereiken via de website van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK):
<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/bzk/contact-met-bzk>

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

Teamleider Team Procesbeheer

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Kenmerk
Kenmerk

Datum [datum invullen]
Betreft beslissing op uw Wob-verzoek

Geachte heer/mevrouw [naam geadresseerde],

Bij brief van [datum] heeft u bij mijn ministerie een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). Uw verzoek heeft betrekking op:
[inhoud Wob-verzoek weergeven, zo veel mogelijk citeren].

[Bij brief van [datum] is de termijn om op uw verzoek te beslissen met vier weken verlengd.]

Met betrekking tot uw verzoek om informatie bericht ik u als volgt.

[....]

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

R.M. van Erp-Bruinsma
Secretaris-generaal

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit daartegen per brief bezwaar maken bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, [naam DG(-onderdeel)/directie], Postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, voorzien zijn van een datum alsmede de naam en het adres van de indiener en dient vergezeld te gaan van de gronden waarop het bezwaar berust en, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het bezwaar is gericht.

Overzicht kennis, opleidingen en voorlichting over de Wob onder ambtenaren

Huidige situatie – Rijksniveau

- Er zijn specifieke Wob-ambtenaren op ieder ministerie die bezig zijn met de coördinatie van Wob-verzoeken op het betreffende ministerie. Zij ondersteunen eveneens beleidsmedewerkers inhoudelijk bij het afhandelen van verzoeken.
- Deze ambtenaren hebben geregeld overleg met Wob-functionarissen op andere ministeries om ontwikkelingen op het gebied van de Wob te bespreken en interdepartementale verzoeken af te stemmen.
- Bij de Academie voor Overheidsjuristen is er door middel van een module overheidsinformatierecht aandacht voor het kennisniveau van overheidsjuristen over de werking van de Wet openbaarheid van bestuur.
- Voor anderen dan Wob-juristen worden ook af en toe voorlichtingsgelegenheden georganiseerd. Bij het ministerie van VenJ wordt bijvoorbeeld een masterclass georganiseerd waarbij de Wob-functionaris van het ministerie aan de hand van herkenbare praktijkvoorbeelden inzicht geeft in de werking van de Wob.
- Er zijn grofweg twee werkwijzen waarop ministeries omgaan met Wob-verzoeken.
 - o Bij sommige ministeries (waaronder BZK) wordt na een eerste analyse door de juridische afdeling het Wob-verzoek bij de betreffende beleidsmedewerker neergelegd. Deze weet veel van het onderwerp, maar is vaak minder goed op de hoogte van de werking van de Wob.
 - o Bij diverse andere ministeries (bijvoorbeeld voormalig LNV) zijn speciale medewerkers aangewezen die tot taak hebben Wob-verzoeken integraal af te handelen. Zij doen dit in samenspraak met de beleidsmedewerker van het betreffende dossier, maar de uitvoering is in handen van de Wob-juristen. Op deze manier hoeven niet alle beleidsmedewerkers op de hoogte te zijn van ontwikkelingen rond de Wob.
- Om het basale kennisniveau onder alle ambtenaren van het ministerie van BZK over het bestaan van de Wob en de gedachte erachter te realiseren, wordt er bij introductiecurcussen voor nieuwe ambtenaren aandacht aan de Wob besteed.
- Op het ministerie van BZK is de procesgang bij Wob-verzoeken nauwkeurig vastgelegd en gestandaardiseerd.
- Wanneer ambtenaren van BZK te maken krijgen met een Wob-verzoek leveren de Wob-juristen ondersteuning. Dit gebeurt onder meer door het aanleveren van een factsheet met aandachtspunten bij Wob-verzoeken. Ook kunnen ambtenaren op het intranet terecht voor meer informatie over de werking van de Wob. Wanneer zij daarna nog vragen hebben kunnen zij contact opnemen met de Wob-functionaris van het ministerie.
- Hoewel in grote lijnen de hiervoor geschetste ontwikkelingen ook voor de andere ministeries gelden, zijn er onderling verschillen. Ieder bestuurorgaan kan namelijk zelf bepalen hoe de afhandeling van Wob-verzoeken geregeld wordt.
- Het ervaren probleem zit vooral bij de groep ambtenaren in de brede zin, die maar zeer sporadisch te maken krijgen met een Wob-verzoek en daardoor maar beperkte kennis hebben van de werking van de Wob.

Huidige situatie – Gemeenten

- Op gemeentelijk niveau wordt de voorlichting over de Wob door de VNG georganiseerd. Zij bieden een uitgebreide praktische handleiding met een

schematisch stappenplan waarmee medewerkers van gemeenten een Wob-verzoek stap voor stap correct kunnen afhandelen.

- De VNG heeft daarnaast een speciaal online dossier waarin aandacht wordt gegeven aan de actuele ontwikkelingen omtrent de Wob die relevant zijn voor gemeenten.
- De VNG heeft medewerkers in dienst met expertise in het behandelen van Wob-verzoeken. Zij kunnen gemeenten adviseren bij de afhandeling van ingewikkelde Wob-verzoeken.

Huidige situatie – Politiekorpsen

- Sinds vorig jaar heeft de politie een landelijk coördinerend Wob-ambtenaar in dienst die naast coördineren bij het afhandelen van Wob-verzoeken ook ondersteuning kan bieden.
- De korpsjuristen hebben regelmatig overleg over Wob-zaken.

Mogelijke verbeteringen

Rijksportal:

- Nu is de digitale informatievoorziening over de Wob op het intranet van ieder ministerie nog anders opgezet. Op termijn zal het intranet van alle ministeries samengaan op het Rijksportal. Deze ontwikkeling biedt de mogelijkheid om op een centraal punt alle ministeries van informatie te voorzien over de Wob. Momenteel wordt nagedacht over het samenvoegen van de Juridische Fora van de verschillende intranetsites.
- Daarnaast biedt deze samenvoeging nieuwe mogelijkheden zoals het creëren van een overzicht van de laatste jurisprudentie aangaande de Wob, het gezamenlijk (interdepartementaal) behandelen van een Wob-verzoek, of het opzetten van nieuwe secties met actuele nieuwsberichten en veel voor komende vragen gerelateerd aan de Wob (het Wob-dossier op de website van de VNG is een goed voorbeeld van een dergelijke constructie).

Masterclasses:

- Om een hoger kennisniveau over de Wob onder ambtenaren bij BZK te bereiken kan er gekeken worden naar de mogelijkheid om masterclasses te organiseren zoals dat onlangs door VenJ is gedaan.

Conclusie

Op rijksniveau worden er al diverse initiatieven ondernomen om het kennisniveau onder ambtenaren over de Wob te verbeteren. Hoewel er sprake is van een aanzienlijk verschil in kennis onder ambtenaren die regelmatig in contact komen met de Wob en ambtenaren die vrijwel nooit in aanraking komen met de Wob, wordt dit doorgaans niet als groot probleem ervaren. Het is dan ook de vraag of grote investeringen om het kennisniveau van alle ambtenaren over de Wob te verbeteren wel de moeite waard zijn.

Ook bij decentrale overheden is er aandacht voor de Wob. Aanvullende initiatieven om het opleidingsniveau gerelateerd aan de Wob op dit niveau te verbeteren is de verantwoordelijkheid voor deze decentrale overheden zelf.

Aan Minister Donner
Van [redacted]

DGBK/OBD
Democratie & Burgerschap

Contactpersoon [redacted]

Datum
7 maart 2011

Kenmerk
2011-2000070393

Bijlagen
1

nota

uitnodiging NVJ Dag van de Persvrijheid

Aanleiding/probleemstelling

U bent door de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) uitgenodigd te spreken op de Dag van de Persvrijheid, 3 mei 2011 in het Trouw Gebouw (zie bijlage).

Advies/actie

[redacted]

Toelichting

Dag van de Persvrijheid

De Nederlandse Dagbladpers, het Persmuseum, Free Voice, Press Now, Radio Nederland Wereldomroep en de NVJ organiseren jaarlijks op 3 mei de Dag van de Persvrijheid.

Wouter Hins¹ zal de Nederlandse Persvrijheidmonitor 2010 presenteren waarin dit jaar ook de resultaten zijn verwerkt van een onderzoek door de Rijksuniversiteit Groningen naar ervaringen van journalisten met de Wob. Het gaat om ervaringen met het opvragen van informatie bij de overheid, met ook aandacht voor misbruik van de Wob door bestuursorganen. Bijvoorbeeld in de vorm van 'tijdrekken', waardoor informatie bij openbaarmaking niet langer nieuwswaardig meer is. Dit onderzoek is uitgevoerd mede in reactie op het onderzoek van BZK naar misbruik van de Wob door verzoekers. U wordt gevraagd of u de monitor in ontvangst wilt nemen en op de resultaten wilt reageren.

Speech over openbaarheid van bestuur

[redacted]

¹ Wouter Hins is universitair docent staats- en bestuursrecht aan de Universiteit van Amsterdam en bijzonder hoogleraar mediarecht aan de Universiteit Leiden.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 12 april 2011 13:44
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: 3 mei: informatie tbv Minister Donner

Geachte [REDACTED] en geachte [REDACTED]

Bijgaand ontvangt u de informatie over de sprekers (cv's en foto's) op 3 mei, het programma en de contactpersonen op 3 mei met de bijbehorende gsm-nummers.

De bedoeling is dat Minister Donner reageert op het onderzoek van Aline Klingenberg; bijgevoegd is de samenvatting van het onderzoek.

Het volledige onderzoek ontvangt u nog van ons; dat zal rond 26 april zijn.

Voor meer informatie over de Dag van de Persvrijheid verwijs ik u ook naar www.persvrijheid.nl
Belangstellenden kunnen zich daar gratis aanmelden voor het middag- en/of avondprogramma.

Mocht u nog vragen hebben, dan verneem ik die graag.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
[REDACTED]

NVJ | Nederlandse
Vereniging van
Journalisten

NVJ
Postbus 75997
1070 AZ Amsterdam

[REDACTED]
www.nvj.nl
[REDACTED]

Persvrijheidstag 3 mei 2011

Middagprogramma van 15.00 uur tot 17.15 uur in TrouwAmsterdam, Wibautstraat 127, Amsterdam

Openheid versus veiligheid

Het comité 'Dag van de Persvrijheid' - waarin de Nederlandse Vereniging van Journalisten, de Nederlandse Dagbladpers, het Persmuseum, Free Voice, Press Now, RNTC en het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteuren zijn vertegenwoordigd - nodigt u uit voor de Persvrijheidlezing 2011 op 3 mei van 15.00 uur tot 17.15 uur in TrouwAmsterdam aan de Wibautstraat 127 in Amsterdam.

- 14.30 Ontvangst deelnemers
- 15.00 Opening door Agnes Koerts, lid van het comité Dag van de Persvrijheid
- 15.05 Presentatie van de Nederlandse Persvrijheid Monitor en de conclusies van het onderzoek naar het effect van de Wet Openbaarheid van Bestuur door Wouter Hins (Universiteit Leiden) en Aline Klingenberg (Universiteit Groningen)
- 15.25 Reactie op het onderzoek door Minister Donner van Binnenlandse Zaken
- 15.40 Discussie o.l.v. dagvoorzitter Cees Grimbergen, journalist
- 16.00 Pauze
- 16.25 De presentatie van de Internationale Persvrijheid Barometer door Leon Willems, directeur van Freevoice en Press Now
- 16.35 Introductie van Birgitta Jónsdóttir door Brenno de Winter, onderzoeksjournalist gespecialiseerd in IT beveiliging en privacy
- 16.40 Persvrijheidlezing 2011 door Birgitta Jónsdóttir, lid van het IJslandse parlement en in 2010 de drijvende kracht achter de Icelandic Modern Media Initiative, dat het initiatief nam voor de gelijknamige wet voor de bescherming van de vrijheid van informatie, meningsuiting en expressie. Zij was een van de woordvoerders van WikiLeaks. Daarnaast is Birgitta een internationaal bekende kunstenaar en dichter.
- 16.55 Discussie o.l.v. Cees Grimbergen
- 17.15 Borrel

In 1993 hebben de Verenigde Naties 3 mei tot Internationale Dag van de Persvrijheid uitgeroepen, met als doel de beginselen van de persvrijheid meer onder de aandacht te brengen en deze wereldwijd te bevorderen. Het idee voor deze internationale Dag van de Persvrijheid is afkomstig van de Algemene Conferentie van de UNESCO van 1991, waar erkend werd dat een vrije, pluralistische en onafhankelijke pers een essentieel onderdeel is van elke democratische samenleving.

Sinds 2003 wordt in Nederland aan de Dag van de Persvrijheid aandacht geschonken

3 mei middagprogramma
locatie Gebouw Trouw, Amsterdam

Organisatie

Thomas Bruning, algemeen secretaris NVJ, 06 [REDACTED]
Andrea von der Möhlen, personal assistant Thomas Bruning, 06 [REDACTED]

Cees Grimbergen is journalist en televisiepresentator. Hij verzorgt nu een programma voor Omroep Max. Van 1999 tot 2009 was hij presentator van het NCRV-programma Rondom Tien. Hij presenteerde hij ook het radioprogramma Casa Luna. Dit voorjaar is zijn boek Rondom Tien verschenen.

Agnes Koerts is freelance journalist voor onder andere NRC Handelsblad. Daarvoor was zij lange tijd verbonden aan de redactie van Trouw en Volkskrant. Daarnaast is zij bestuurslid van de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) en het Permuseum, en was tot 1 feb. jl. voorzitter van Stichting Mediadebat.

Mr. Wouter Hins is universitair docent staats- en bestuursrecht aan de Universiteit van Amsterdam en bijzonder hoogleraar mediarecht aan de Universiteit Leiden. Hij is gespecialiseerd in de grondrechtelijke aspecten van de openbare informatievoorziening. In 1991 promoveerde hij aan de UvA op het proefschrift '*Ontvangstvrijheid en buitenlandse omroep*'. Wouter Hins is lid van de bezwaarschiffencommissies van het Commissariaat voor de Media, de Nederlandse Publieke Omroep en het ministerie van VWS, lid van de Commissie Handhaving Gedragscode SMS-dienstverlening en redacteur van het tijdschrift *Mediaforum*.

Hij schreef de Persvrijheidsmonitor 2009. In deze publicatie wordt een overzicht gegeven van de ontwikkelingen op het gebied van de persvrijheid in Nederland. Het onderzoek is uitgevoerd op verzoek van de Stichting Persvrijheidsfonds. Steun werd verleend door het Stimuleringsfonds voor de pers en de Nederlandse Vereniging van Journalisten. Op 3 mei presenteert hij de Persvrijheidsmonitor 2010.

Mr. Dr. Aline Klingenberg promoveerde in 2011 op bestuursrechtelijke normen voor elektronische overheidscommunicatie. Ze studeerde Nederlands recht aan de Rijksuniversiteit Groningen, van 1989 tot en met 1994, waarna ze ging werken voor de gemeente Leeuwarden, waar ze tot en met 2001 als jurist werkzaam was bij de afdeling Juridische en Veiligheidszaken. Sinds 2001 is Aline Klingenberg verbonden aan de vakgroep Bestuursrecht en Bestuurskunde van de faculteit Rechtsgeleerdheid.

De Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) heeft de vakgroep Bestuursrecht & Bestuurskunde (RuG) opdracht gegeven om in kaart te brengen welke ervaringen journalisten hebben met het verkrijgen van toegang tot nieuwswaardige overheidsinformatie. Daartoe zijn in totaal 45 vragen voorgelegd aan de leden van de NVJ alsmede aan de leden van de Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ). Het onderzoek werd uitgevoerd door Michiel Herweijer en Aline Klingenberg.

Tegelijkertijd werd er bij de vakgroep Bestuursrecht & Bestuurskunde een onderzoek verricht door student-assistent Karlijn Spanninga, in het kader van haar Honouropleiding. Zij onderzocht aan de hand van de op rechtspraak.nl gepubliceerde jurisprudentie over de jaren 2008, 2009 en 2010 de gemiddelde doorlooptijd van de juridische procedures over Wob verzoeken. Op 3 mei presenteert zij de uitkomst van de onderzoeken.

Leon Willems, directeur van Press Now en Free Voice presenteert op 3 mei de Internationale Persvrijheidbarometer 2011 van Freedom House.

Birgitta Jónsdóttir is een IJslands kunstenares, dichteres en lid van het Alþing (parlement van IJsland) voor de Burgerbeweging. Birgitta Jónsdóttir trad op als woordvoester van WikiLeaks. In 2010 was ze betrokken bij het project Icelandic Modern Media Initiative, dat het initiatief nam

voor de gelijknamige wet voor de bescherming van de vrijheid van informatie, meningsuiting en expressie.

De Icelandic Modern Media Initiative (IMMI) is het project voorafgaand aan de gelijknamige IJslandse wet die als doel heeft het land tot een toevluchtsoord te maken voor vrijheid van informatie, meningsuiting en expressie. De wet creëert een ondersteunende en aantrekkelijke jurisdictie voor de publicatie van onderzoeksjournalistiek en andere bedreigde online media.

Op 18 februari 2010 werd door het project een parlementaire resolutie ingediend in het IJslandse parlement Alþing, waar werd voorgesteld dat IJsland "juridisch een sterk standpunt inneemt met betrekking tot de bescherming van de vrijheden van meningsuiting en informatie." Het voorstel werd unaniem door het parlement aangenomen op 16 juni 2010. Birgitta Jónsdóttir van de IJslandse Burgerbeweging was de hoofdsponsor van het voorstel, 19 andere parlementsleden (van de 63) van alle partijen in het parlement ondersteunden het voorstel door co-sponsoring.

Het voorstel dat op 16 juni 2010 werd aangenomen was geen definitieve wetgeving. In plaats daarvan begon er een proces van uitwerking om de 13 verschillende wetten aan te passen volgens de specificaties van het voorstel. Dit proces om de wetgeving aan te passen zal naar verwachting in juni 2011 zijn voltooid.

Brenno de Winter is een Nederlandse onderzoeksjournalist met specialisatie in IT-beveiliging en privacy. Hij schrijft voor verschillende vakbladen en websites (Nu.nl, Webwereld) Hij zorgde voor controverses met door hem ingediende informatieverzoeken op basis van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) bij onder andere Jeltje van Nieuwenhoven (in haar functie van OV-ambassadeur) en honderden Wob-verzoeken bij alle Nederlandse gemeenten en provincies. Brenno de Winter is bestuurslid van de sectie Freelance van de Nederlandse Vereniging van Journalisten.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 19 april 2011 13:02
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: WOB-toespraak NVJ

Dag [REDACTED]

Hierbij een aangepaste versie van de Wob-toespraak n.a.v. opmerkingen van [REDACTED], in de hoop dat je de vorige versie nog niet had gelezen. Als je kans ziet vandaag of morgen te reageren graag, want ik wil de tekst voor Pasen in de tas van de minister hebben.

[REDACTED] ik ben inderdaad bewust niet ingegaan op [REDACTED]
[REDACTED]

Groet [REDACTED]

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 26 april 2011 12:26
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: 3 mei: informatie tbv Minister Donner

Beste [REDACTED] en beste [REDACTED],

Bijgaand het volledige onderzoek van Aline Klingenberg; de samenvatting hebben jullie al ontvangen. Tevens bijgevoegd hoofdstuk 4 van de Persvrijheidsmonitor 2010, hierin staan de conclusies.

Het zou fijn zijn als wij achteraf gebruik mogen maken van de speech van de minister. Mocht er toch wat op papier staan, zou ik die dan mogen ontvangen?

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
personal assistant van [REDACTED]
NVJ Nederlandse
Vereniging van
Journalisten

NVJ
Postbus 75997
1070 AZ Amsterdam
[REDACTED]
www.nvj.nl
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 15 april 2011 10:04
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: 3 mei: informatie tbv Minister Donner

Geachte [REDACTED],

Het is niet alleen ongebruikelijk, maar in dit geval zelfs onmogelijk om u de speech van minister Donner *vantevoren* toe te zenden. De minister heeft dat in eigen beheer en wij weten zelf (meestal tot op het laatste moment) niet wat hij zal uitspreken.

U zult daarom helaas moeten wachten tot na het optreden van de heer Donner indien u hem wilt citeren.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Directie Communicatie
Protocol/representatie minBZK
[REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 14 april 2011 15:26
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: 3 mei: informatie tbv Minister Donner

Graag gedaan.

Op 3 mei of 4 mei zal de NVJ een persbericht versturen. Het zou voor ons handig zijn als wij vóór 3 mei de speech van Minister Donner per e-mail kunnen ontvangen zodat wij hem correct kunnen citeren.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
personal assistant van [REDACTED]
NVJ Nederlandse
Vereniging van
Journalisten

NVJ
Postbus 75997
1070 AZ Amsterdam
[REDACTED]
www.nvj.nl
[REDACTED]

Bezoekt u binnenkort een locatie van de Rijksoverheid?

Dan dient u in het bezit te zijn van een geldige Rijkspas of een geldig identiteitsbewijs (paspoort, nationale identiteitskaart, rijbewijs of vreemdelingendocument). Indien u bij controle geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt de toegang geweigerd. Legitimatiebewijzen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard dan ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risk inherent in the electronic transmission of messages.

.....

Geen virus gevonden in dit bericht.
Gecontroleerd door AVG - www.avg.com
Versie: 10.0.1209 / Virusdatabase: 1500/3574 - datum van uitgifte: 04/14/11

[REDACTED]

Van: NVJ [vereniging@nvj.nl]
Verzonden: maandag 2 mei 2011 9:15
Aan: NVJ
Onderwerp: Persbericht Dag van de Persvrijheid op 3 mei

Persbericht

Amsterdam, 2 mei 2011

Persvrijheidsmonitor: te weinig bescherming van klokkenluiders en journalisten

In de tweede Nationale Persvrijheidsmonitor komen wetenschappers onder leiding van prof. dr. Wouter Hins tot de conclusie dat er in Nederland te weinig aandacht voor en bescherming van klokkenluiders is. Dat geldt ook voor journalisten die in het algemeen belang geleeke informatie doorgeven. Dit beleid in Nederland staat haaks op jurisprudentie van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens. Het wachten is nog steeds op een reeds in 2008 aangekondigd Wetsvoorstel bronbescherming, dat verbetering zou kunnen brengen in deze situatie.

Verder stond 2010 in het teken van een alarmerend wetsvoorstel met betrekking tot "versterking bestrijding computercriminaliteit". Dit voorstel kan de persvrijheid serieus beperken als het Openbaar Ministerie de bevoegdheid krijgt om complete websites en communicatiediensten af te sluiten "om toekomstige strafbare feiten te voorkomen". Dit lijkt sterk op een publicatieverbod. Opnieuw signaleert de monitor dat de Wet openbaarheid van bestuur aan modernisering toe is. Uit twee arresten van het Europese Hof tegen Hongarije blijkt dat ook de Nederlandse wetgeving inzake openbaarheid tekort schiet.

Wet openbaarheid bestuur wordt te traag en slecht uitgevoerd

In opdracht van de NVJ zijn de effecten van de Wob onder leiding van mr. dr. Aline Klingenberg

nader onderzocht. Daaruit blijkt dat de afhandeling van Wob-verzoeken van journalisten traag verloopt. De procedures nemen vaak zo veel tijd in beslag, dat de nieuwswaarde verdampt. Journalisten moeten gemiddeld ruim drie maanden wachten op de gevraagde informatie van de overheid. Bij beroepsprocedures is er zelfs een wachtermijn van meer dan een jaar. Dit ondermijnt volgens haar de bedoeling van de wet, en dat is een goede en democratische bestuursvoering en daarmee een effectieve controle op het functioneren van de overheid.

Verder lijkt er sprake van onvoldoende kennis bij betrokken ambtenaren over de toepassing van de Wob, of, nog erger, onwil om de wet op fatsoenlijke wijze uit te voeren. Verhoudingsgewijs krijgen journalisten in Wob-procedures vaak alsnog gelijk. In meer dan de helft van de gevallen is het primaire besluit voor verbetering vatbaar en krijgt de journalist alsnog de gevraagde informatie.

De Persvrijheidsmonitor 2010 en het onderzoek naar de Wob zijn op 3 mei vanaf 15.00 uur beschikbaar op:

<http://www.nvj.nl/>

<http://www.persvrijheid.nl/>

<http://persvrijheidsfonds.nl/pvf/welkom>

Op dinsdag 3 mei (van 15.00 uur tot 17.15 uur) de Dag van de Persvrijheid, presenteert Wouter Hins, hoogleraar mediarecht aan de Universiteit van Leiden, de monitor. Aline Klingenberg, verbonden aan de Universiteit van Groningen, licht het Wob-onderzoek nader toe. Hierna volgt er een reactie van Piet Hein Donner, minister van Binnenlandse Zaken.

Persvrijheidlezing: 3 mei, 15.00 tot 17.15

Locatie: TrouwAmsterdam, Wibautstraat 127

Borrel: 17.15

Avond van de Persvrijheid: 19.00 - 23.00

Entree: gratis

Aanmelden: info@persvrijheid.nl. Vermeld bij uw aanmelding of u zich voor de Persvrijheidlezing, de Avond van de Persvrijheid of voor beide aanmeldt.

Meer informatie: <http://www.persvrijheid.nl/cms/view/17/agenda/>

Persvoorlichters: Ron Abram / Persvrijheidsfonds 06 53151470 en Thomas Bruning NVJ 06 20495245

[REDACTED]

Van: [REDACTED]

Verzonden: woensdag 4 mei 2011 7:22

Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: Tekst toespraak Wob

Dag [REDACTED]

Heeft één van jullie de versie van de Wob-toespraak zoals de minister 'm uiteindelijk heeft uitgesproken? Ik heb wel meegeschreven met de (onaffe) versie, maar op het eind raakte ik de draad enigszins kwijt. Ik wil de tekst graag zo correct mogelijk op de website laten plaatsen, dus als één van jullie mij aan de 'Donner-versie' kan helpen graag!

Alvast dank en groet,
[REDACTED]

Zie trouwens onderstaand ANP-artikel:

Donner wil oneigenlijk gebruik wob aanpakken

Dinsdag, 03 mei 2011 / 21:36

S a m e n v a t t i n g

DEN HAAG (ANP) - Minister Piet Hein Donner (Binnenlandse Zaken) wil oneigenlijk gebruik van de wet openbaarheid van bestuur (wob) door journalisten aanpakken. Dat zei hij dinsdag op een bijeenkomst in Amsterdam op de Dag van de Persvrijheid. Zijn uitspraken riepen geschokte reacties op. GroenLinks vraagt een debat erover aan.

Donner wil de wet op enkele punten aanpassen om het ambtelijk apparaat te ontlasten, waarbij nu vaak veel ambtenaren een dagtaak hebben aan de behandeling van aanvragen. „Dat is het gevolg van het schot hagel dat journalisten op de overheid afvuren in de hoop dat een korreltje een primeur oplevert. Dat vind ik geen efficiënte tijdsbesteding.”

De minister wil bovendien beraadslagingen voorafgaand aan overheidsbesluiten uit de openbaarheid houden. Volgens Donner gelden voor wob-geschillen hierover andere overwegingen. Binnenkort informeert de minister de Tweede Kamer over zijn plannen.

Volgens Donner moet de pers niet alleen afhankelijk zijn van gegevens die de overheid verstrekt. „Ook toen de wet er nog niet was, hadden we in Nederland persvrijheid.” Volgens hem kan openheid vernieuwing tegenwerken. „Ambtenaren en ministers zijn terecht voorzichtig met openbaarheid. Één verkeerde opmerking van de minister van Financiën kan tegenwoordig miljoenen aan schade opleveren.”

Volgens GroenLinks-Kamerlid Mariko Peters miskennen bestuurders als Donner die bang zijn voor misbruik van de wob, de waakhondfunctie van de journalistiek. „Nederland heeft een gesloten bestuurderscultuur die de laatste jaren meer en meer geslotener is geworden. In een open, echt openbaar bestuur zou al dat wobben niet nodig zijn. Dat moet de ambitie zijn van dit kabinet.”

Algemeen secretaris van de NVJ Thomas Bruning noemde de uitspraken van Donner zorgelijk.

Volgens hem ontkent de minister het democratisch proces en de rol die journalisten daarin spelen.

De IJslandse parlementariër Brigitta Jónsdóttir reageerde geschokt. De voormalige woordvoester van de onthullingssite WikiLeaks sprak eerder op de middag de jaarlijkse persvrijheidslezing uit. „Dit was meer dan een bom. Hier moeten journalisten tegen protesteren.“ Ze was verbaasd dat de journalisten in de zaal niet gelijk in verweer kwamen.